

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradîi Közlöny, Inreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1. 1938 Trîb. Arad

'ARAD, ANUL 54. No. 241
1939. október 22. vasárnap.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

HOLTVERSENY A DUNAMENTÉN

Írta: SZ. JAKAB GÉZA

Uj oldalsó lapoztak Ankarában a Dunamedence iratlan történelem-könyvében. Az előző oldalak fejezete még közvelelül azt a részt tárgyalta, mely Ausztria és Csehszlovákia beolvasztása után a német „Drang nach Osten” régi-régi jellegével az élen iródott egy izgalmas éven át és már-már úgy látszott, hogy Iorga professzor igazolja, aki közvetlenül Hitler bécsi bevonulása után az egyik bucuressi napilap hasábjain a következőkben fejezte ki aggodalmait: „A dunai német hegemonia felé nyílt meg a Keleti Kapu és a mai német fervek csupán folytatásai azoknak a törekvéseknek, amelyek a multban már különböző törekvésekben megnyilvánultak...” A német törekvéseknek a szeptemberben kitört háborút követő, kényszerű szovjet-orientáció új irányt szabott: a Berliin-Róma-tengely addigi intenzív együttműködésének gépezete egyre ritkulóbb ütemben ad életjelt magáról, melynek magyarázata kétségkívül abban található, hogy a nemzetközi politika cséményeinek szintere messzi tolódott el a közös akciók teréről és Olaszország teljesen érdektelen egy lengyel, mint a balti és skandináv államok életkérdéseiben. Olaszország Földközi-tengeri hatalom és helyzetének realpolitikája most úgy a Földközi-tengeren, mint Albánián és Jugoszlávián át a Dunamedencében annál nagyobb jelentőségű politikai súlyt biztosít számára, minél távolabb robbog észak felé a német-szovjet gazdasági együttműködés háborus veszély-ácsolta, fura viharserkere...

Mi, akik együtt és külön-külön mégis évszázadok óta szövetszerítő egyedülségben élünk az ősi Ister partján a Dunamedencében: románok, magyarok, bolgárok; turániak és szlovákok: többségiek és kisebbségiek, akármilyen más megosztottságban: mégis, időnként megérezzük, hogy mennyire egy a sorsunk a történelem e régi-régi sajátos saktábláján. A dunamedencei népek ősi, több, mint ezeresztendő sorsközösségét gazdasági törvények határvonalai hasították véres ekékkel e kis népek életterébe és minden önmarcangoló hatalmi küzdelem ellenére is, egy-egy hatalmi helyzet mámorából ocsudva, vagy szabadulva külső nyomások varázsöréből, magunk között egyedül maradvá mindig és minden körülmények között csak arra a megismerésre jutunk, hogy mennyire méltatlan hozzánk a játék, amelyet mások a mi életünk rovására folytatnak a nagyhatalmi verseny világrészeket-igázó tombolásában. Balogh Edgar, a Dunamedence népeinek ez az átfogó szellemiségi, fiatal ígérdezője, kifejező képet ad egyik mondatában erről a helyzetről: „Ez a történelem — írja, — nem csak egy nemzet történelme, hanem mindannyiunké, akik német császárral, török szultánnal és orosz cárral hadakoztunk minden szabadságunkért és függetlenségünkért a Duna körül. Iratlan történelem ez: közös bajban ötlük csak fel néha. Rendszere, intézménye, kutató-gárdája nincs. Dunai történetudósaink egymásnak hátafordítva rajzolják nemzeti történelmeinket... fel nem ismert kép közös mozaikdarabjait.” („Iratlan történelem”, 1939.)

Bizonyos értelemben már tulajtoztunk Balogh Edgar fenti megállapításán. A Dunamedence képe, a táj gazdasági, történelmi, kulturális és szociális jellege a maga alapozó egységében egyre tudatosabbá, felismerhetőbbé válik a dunamedencei népek ki nem mondottján közös történelem-szemléletében. Az utóbbi évek és hónapok nagyobb történelmi iskolát nyújtottak a tömegeknek minden szisztema-

itikus, több-évtizedes közoktatásügyi Dunamedence-pedagógiánál arról, hogy mennyire végzet-szerű a dunamedencei népek egymásra-utaltságának ténye és milyen közös katasztrófával fenyegetett eddig, mint fenyegeté ezidőszerű is minden dunamenti népet az, ha eszközül dobja magát valamely nagyhatalmi törekvés karjaiba. Az a népi önrendelkezési elv, amely az amerikai és a svájci függetlenségi nyilatkozatok új politikai Mózes-tábláin örök időkre vészték be a szabadságszerető népek lelkebe az angol „Habeas Corpus” népekre-szélesített elveit, a dunai tájak mentén így hangzik: „A Dunamedence a dunai népeké!”, De, csak úgy, ha azonnal hozzáfűzzük: „Mi pedig egymásért vagyunk!” Nem kell külön is rámutatnunk éppen a mai napokban az északi államok összefogásának jelentőségére Stockholmban: csak Gyulafehérvárig kell visszamennünk, hogy hazai földön, hazai történelemben találjuk meg az egyetlen reális dunamenti létközösség írott szabályait! És még egy lépéssel előbb: a Kossuth-Balcescu dunai konföderációs terv közülünk fakadt, nagyhatalmi politikától sirverembe ejtett, nagyvonalú elgondolását.

Teljesen jogtalan a mód, amellyel a mai demokratikus törekvések kisajátítják a dunamenti népek önrendelkezési jogának politikai hitvallását. A Kossuth-Balcescu dunai konföderációja fizta nemzeti alapozásu együttműködést terv volt, a résztvevő nemzetek népi sajátos értékeinek tekintetbevételével és azok szabad nemzeti érvényesülésének alkotmányos biztosításával a svájci rendszerű szövetség keretei között. Magam tudom, hogy Goldis László, a gyulafehérvári pontok szervezője, nemcsak, hogy teljes egészében vallofta a kossuthi koncepciót, de elveinek részletekben, me-

gyakorlati alkalmazásával, egész a közigazgatási járások egységéig lemenőleg tartotta elképzelhetőnek e fizta dunamenti nemzeti demokrácia gyakorlatát, — mely elgondolásban megegyezett akár a budapesti Márciusi Front, akár a marosvásárhelyi Vásárhelyi Találkozó megnyilatkozásainak alapelveivel. Nyilvánvaló, hogy ez az együttműködés és az egymásrautaltság nemzeti demokráciájának gondolata a Dunamedencében és förtelen a folytatás vonala Balcescutól Goldisig, Kossuthtól a Vásárhelyi Találkozóig. S a gondolat, mely anynyi időt és eseményt átvészel, förtelen erővel világít ma is a Duna mentén, függetlenül a demokratikus, vagy a páncsuralmi rendszerek lepleletől. Ez a gondolat nem rendszeré: ez a történelem, mely a rendszerektől függetlenül érvényesíti a maga erőit és igazságait.

Ugy hirdik, az ankarai új egyezmények létrejötté mentesíteni fogja a Dunamentét: úgy, az eddigi német, mint az új orosz nyomástól. S ez esetben a harmadik és negyedik versenyző: az angol-francia, továbbá az olasz befolyás természetes erősödésére számíthat Középeurópa e része. A verseny tehát tovább folyik, csupán új forduló kezdett a nagyhatalmi politika a világ e kis versenypályáján. Vannak, akik egyenesen az olasz semlegeség sulypontjára állítják már is a Dunamedence további politikai és gazdasági energiáinak jelentős tényezőit, mely esetben a dunamenti blokk politikai és gazdasági elgondolása új helyzetet teremtené az európai egyensúly mai megosztottságai között. Lehetséges, nem célunk pillanatnyi helyzetjelentésekből analizálni ki a világpolitika csillagzatának állását. A Dunamedence népei fölött saját sorscsillaguk világít időlepek idők óta s hideg fénye, annál tisztábban ragyogja be tájainkat, minél gyakrabban lépik fel a viharok a sugarait elfedő, nehéz felhőrongyokat. E csillag a dunamenti népek sorsközösségének időtlen csillaga, mely századok óta látja az alatta folyó nagyhatalmi versenyt, melyért népeink vére, földjeink termése annyiszor hiába menő veszendőbe, mert holtverseny folyik időtlen idők óta a Dunamedencében, amelynek árát mindenkor minékünk, dunamenti népeknek kell megfizetnünk.

Visszautazott Moszkvába a finn tárgyalóbizottság

Ötszázmillió belső kölcsön kibocsájtására készül a finn kormány — Az Izvesztija főtünéstkeltő cikke az ankarai egyezményről

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése a következő: A Mosel és Saarbrücken között levő határterület egyes szakaszán élénk lederítő és tüzéségi tevékenység folyt. Az el-lenség tegnap két magaslati terület kivételével kiüri-

tette a Warndt-erdőséget. Egyéb szakaszokon a zavaró tüzelésektől eltekintve, csend van.

A francia nagyvezérkar hivatalos jelentése így hangzik: „Nyugodt éjszaka, járőr-tevékenység, tüzéségi zavaró-tüz.”

Élénk diplomáciai tevékenység Ankara, Berlin és Moszkva között

Berlin. Gróf Schullenburg moszkvai német követ tegnap megérkezett Berlinbe és magával hozta Stalinnak, Hitler üzenetére adott választát. A nagykövet megérkezése után nyomban kihallgatásra jelentkezett Hitler kancellárnál. A kihallgatáson jelen volt az Ankarából éppen most hazaérkezett Papen nagykövet is. Berlini diplomáciai körök értesülése szerint Stalin üzenete arra is magyarázatot adott, hogy miért nem mehetett eddig Molotov külügyi nép-

biztos Berlinbe. A német fővárosban tegnap rendkívül élénk diplomáciai tevékenység volt észlelhető, ami nyilván összefügg Stalin választásával.

Helsinki jelentés szerint a szovjetkormány a lehető leggyorsabban igyekszik megkötni a paktumot a finnkel és pedig úgy, hogy a politikai kérdéseken kívül a balti államok mintájára kereskedelmi és gazdasági egyezményt is létesít.

Saracoglu nyilatkozata a moszkvai tárgyalások folytatásáról

Istanbul. Saracoglu külügyminiszter tegnap fogadta az újságírókat és nyilatkozott a moszkvai tárgyalásokról. Kijelentette, hogy látogatásának célja Potemkin külügyi népbiztos helyettes látogatásának viszonzása volt, továbbá tárgyalások folytatása a két országot közösen érdeklő kérdésekről.

— Tárgyalásaim a szovjet vezetőszemélyiségekivel, akiket mind személyesen ismerek a legszívvelvesebb légkörben folytattam. Látogatásom még szorosabbná fűzte a két ország közti kapcsolatokat. Moszkvából a legjobb benyomást sokkal távoztam és várom a tárgyalások újra kezdését. Meggyőződésem szerint moszkvai tartózkodásom igen hasznos volt, mert alkalmat adott az országaink közt fennálló barátság újabb megnyilvánulására.

Tovább folytatták a vezétkari megbeszéléseket Ankarában

Ankara. A török katonai vezetők tovább folytatták vezétkari megbeszéléseiket Weygand és Wawel tábornokokkal, akiket tegnap este Saydam miniszterelnök látott vendégül.

Távíratváltások az államfők között

Az ankarai egyezmény aláírása után Ismet Inonu török köztársasági elnök táviratot intézett Lebrun francia köztársasági elnökhöz, aki arra meleg hangon válaszolt.

A háromhatalmi egyezmény aláírása alkalmával táviratváltás történt Ismet Inonu és György angol király között.

Új török katonai intézkedések

Istanbul. Az Exchange Telegraph jelentése szerint Törökország újabb katonai óvintézkedéseket fogantatott és ezek tekintetében szorosan együttműködik az angol és francia vezérekkel. Új török csapatokat visznek nemcsak az orosz-török, hanem a bolgár határra is, mert Ankarában az a vélemény, hogy ebben az irányban is óvatosságra van szükség. Ankarából az orosz határ felé új vasútvonalat építenek.

A vízfejű Jarrey

Írta: MAURICE THÉNARD

Amikor először jelent meg a saigoni „Idegek klub”-jában, ahol az európai társaság „előkelettségei” — ázsiai értelemben — szoktak esténként összejönni, általános mosolygás fogadta. Furcsább jelenség ritkán bukkant fel itt, pedig a trópusok sok furcsaságot termelnek ki odaszakadt európai „uri társaság”-ból.

Kistermetű, sovány férfi volt. A bárba úgy jött be, hogy nem vette le fejéről óriási méretű trópusi sisakját. A feje kétszer is befért volna a szörnyalkotmányba.

— Ninil... Vízfejű, a szegény ember — jegyezte meg eléggé hallhatóan az egyik vámhivatalnok kanári-szinűre festett hajú felesége és ettől a perctől kezdve rajtaragadt a „Vízfejű” gunyóv.

En voltam az első, aki megtudtam, hogy a „vízfejű” Jarrey-nak hívják, mert valahogy az ábrázatom felkelthette a bizalmát: hozzám fordult a következő kérdéssel:

— Jarrey vagyok, a „Francia-Indokínai Kereskedelmi Társaság” cégvezetője. A társaság itteni telepére küldtek ki a központból. Nem tudná megmondani, hogy milyen alkalmassággal tudnék az ültetvényeikre kijutni? Verdier igazgatónál jelentkeznem.

Amint ezt hallottam, mély szánakozással néztem végig a sovány emberkén. Hogyne ismerném Verdier-t! A közvetlen szomszédságában csatornát építtek egy év óta a gyarmati kormány megbízásából. Ha ez a nevelésesen nagy trópusi sisakjával humorosan ható ember azt mondta volna, hogy egyenesen a pokolba küldték az ördög mellé könyvelőnek, nem mondtott volna jobbat, mint azzal, hogy Verdier mellé küldte ki a központ. Ő volt a harmadik kiküldött két éven belül. Kettő mint ronc került haza Franciaországba, a harmadik titokzatos körülmények közt meghalt. Pedig mind a három keményebb fickó volt, mint ez az emeletes sisakos emberke. Természetesen minderről egy szót se szóltam neki, hanem felajánlottam, hogy másnap az autómön kiviszem a rendelkezési helyére, mert az utam ugyanis arrafelé vezet.

Szovjet-ínn konfliktus esetén az északi államok is hadba lépnek

Helsinki. A finn köztársasági elnök és ERKO külügyminiszter visszatértek Stockholmból Helsinkibe. Visszaérkezésük után azonnal minisztertanács ült össze. Hivatalos jelentést nem adtak ki, de a kiszivárgott hírek szerint a kormány elhatározta, hogy

Finnország nem köt kölcsönös segélynyújtási egyezményt Szovjetországgal és nem mond le az Aaland-szigetéről sem a szovjet javára.

PAASKIVI a finn küldöttség vezetője megkapta utasításait a kormánytól és már el is utazott Moszkvába, ahol hétfőn kezdődnek meg az új tárgyalások.

Finnország a szigorú semlegesség álláspontján utasítja vissza Oroszország követelését, amelyeket Stockholmban részletesen megvitattak a négyes államfői találkán. A finn kormány állásfoglalása következtében

a helyzet rendkívül komollyá vált és számolni lehet a szovjet-ínn tárgyalás megszüntetésével.

Finnország szilárdan megvívja a maga útját, és nem hajlandó Oroszország vazallusává válni és el van határozva, hogy ha kell, fegyverrel is megvédi semlegességét és integritását. A stockholmi megállapodás értelmében

háboru esetén Svédország, Norvégia és Dánia azonnal segítségére sietnek Finnországnak

A dunamenti államok közös érdekei

Páris. A Havas távirati iroda jelenti: Francia politikai körökben élénk figyelemmel kísérik a török—angol—francia egyezmény megkötésének külföldi hatását. Franciaországban különösen nagy meglepetést váltott ki az a tény, hogy a hármass egyezmény Európa keleti országai körében ösztönöz barátságos visszhangot keltett. Ugy látják, hogy Törökország, Anglia és Franciaország érdekközössége még jobban megszilárdítja a kelet-európai államok szolidaritását. A Duna-medencében lévő államok felismerték, hogy ez az új államsoportosulás az ő érdekeiket védi meg elsősorban. Még Magyarország is — írja a Havas távirati iroda — tudatában van annak, hogy mint dunai államnak az érdekei déli és keleti szomszédaihoz fűzők. A magyar kormány felismerte ezt a körülményt, ami legutóbb kifejezésre jutott abban a tényben is, hogy a Hungarista mozgalom beszüntette és a párt vezetőit letartóztatta, pedig ezek a pártvezetők Hitler politikáját követték.

— A legújabb események hatásaképpen — írja a Havas iroda — Olaszország befolyása egyre jobban növekszik a Balkánon. Olaszország a Duna-medencében elterülő

államokat közös szövetségbe akarja tömöríteni és ma már minden balkáni állam elismeri, hogy az olasz törekvés az a helyes út, amelyen a Balkán államai a leghatásosabban megvédelmezhetik semlegességüket.

— A közel jövő nagy problémáinak a megoldásánál Olaszország érdekei találkoznak Törökország érdekeivel. Mindkét ország közvetlenül érdekelt a Balkán helyzet megszilárdításán és a Földközi tenger békéjének biztosításában. Francia részről érdeklődéssel figyelik az események fejlődését, de megvannak győződve arról, hogy a legközelebbi események Olaszország és Törökország érdekközösségének felismerését fogják hozni. Ez viszont arra fog vezetni, hogy Olaszország Törökországgal megegyezést fog kötni és a Balkán kis országainak sorsát ez a két

„Őszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít

ALEXANDRU KNAPP SANDOR

modernül berendezett vállalat

Str. Bratianu 2-4 szám. Minorita-palota. Ep. Radu 10.

Utközben elmondta nekem, hogy őszön vihette rá arra, hogy éppen engem szólított meg a klubban. Ugyanis a szegény Delachaux, aki a három közül az utolsónak jött ki a párisi központból azzal a feladattal, hogy Verdier gyanus gazdálkodását ellenőrizze, a nővérehez írott leveleiben mindig engem említett, mint legjobb barátját.

— Éppen ezért — mondta Jarrey — Delachaux nővére, a menyasszonyom, a jelkemre kötötte, hogy önhöz forduljak és igyekezzem a segítségét megnyerni szegény jó barátom halála titkának felderítéséhez. Mert még két nappal a halála előtt írt a nővérenek és nem említett semmiféle betegséget, tehát nem teljesen hihető, hogy negyvennyolc óra alatt maláriában halt meg, amint Verdier írta.

Csak azt feleltem erre, hogy a kerület orvosa nem talál más halálokat, ami természetesen nem zárja ki, hogy valami titokzatos mérge pusztította el, amilyent a benszülöttek ismernek és ami nem hagy nyomot a szervezetben.

— Delachaux egyik levelében — folytatta Jarrey — azt írta, hogy Verdier óriási összegekkel károsította meg a társaságot. Delachaux erre irányuló nyomozásáról pontos emlékiratot készítet. Ezt úgy eldugta, hogy Verdier nem találhatta meg addig, amíg ő maga valahogy haza nem tudja juttatni. Itt keresem Delachaux halálának magyarázatát... Verdier tudhatta, hogy Delachaux a lelepezésére készült.

Jarrey-nak nem sok jót jósolhattam, de elhatároztam, hogyha Verdier, aki ellenségesen fogadta, bántani akarná, a védelmére kelek. Erre hamarosan kinálkoztam alkalom.

Egy éjjel a maláji szolgám felkötött:

— Odaát, Verdier urnál, tűz ütött ki. Innen úgy látom, hogy az új tisztviselő háza ég.

Gyorsan felöltöztem és az autómön „átszáguldottam... az itt lehetséges óránkénti husz kilométer „sebességgel” a Francia-Indokínai telepére. Valóban a ház égett, melyet, mint Delachaux utólag, Jarrey kapott. A lángban álló favázás épület előtt Verdier állt néhány benszülött munkással. Amint meglátott, izgatottan kiáltotta felém:

— Itt nincs mentés! Vízünk nincs... mire észrevettük, már lángban állt az egész ház. Valami könnyelműség, eldobott cigarettavég, vagy gyu-

fa okozhatta a tüzet.

— És Jarrey?... — kérdeztem.

— Aztól félek, hogy bennégett. A tűz álmában lephette meg — felelte Verdier. A szememben felvilámló fény inkább örömet, mint részvétet árult el.

Miközben beszéltem, a ház nagy robajjal összedült... ami benn volt, az porrá égett. Odaléptem a romokhoz és azonnal észrevettem, hogy a gerendáknak a tüztől fel nem emésztett részén perlelem csurog végig. Egyelőre nem tettem erre megjegyzést, de elhatároztam, hogy telefonon azonnal értesítem Saigonban a rendőrséget a tűzeset gyanus körülményeiről. Nagyon sajnáltam szegény Jarreyt, aki ilyen gyorsan osztrózott elődje végzetében. Visszaindultam haza.

Feltűnt, hogy a verandámon ég a vihartámpa. Amint odaértem Jarrey lépett elé és így szólt:

— Bocsásson meg, hogy megkötés nélkül északának idején idejöttem.

Nagy örömmel üdvözöltem, már már azt hittem, hogy hamuvá égett a ház romjai közt.

— Tegnap estefelé észrevettem, — mondta Jarrey —, hogy Verdier döntő sakkmozgást tervez ellenem. Valahogy... talán a kínai bojontól, aki az ő kéme... megtudhatta, hogy állandóan látogatom a ház minden részében Delachaux emlékiratát. Ezért este elhoppóztam hazulról, amikor pedig a dzsungel széléről, ahol meghúzódottam, láttam, hogy a ház lángbaborul, idejöttem önhöz.

— Ezt nagyon helyesen tette — feleltem — de most sajnós, elégett a házban Delachaux emlékirata. Verdiernek sikerült az ellene irányuló bizonyítékokat megsemmisíteni.

Jarrey mosolyogva felvette az asztalon fekvő, túlméretezett trópusi sisakját és a homlokvédő belső szija alól néhány iv összehajtogatott papírt vett elő.

— Itt van Delachaux emlékirata — mondta. — Már otthon gondoltam arra, hogy jó rejtéshelyre lesz szükségem az iratok számára. Azért vettem ilyen nagy trópusi sisakot, amit belül újságpapírral béleltem ki, aminek a helyére most ezek a nagy értékű iratok kerültek.

Ei kellett ismernem, hogy a „vízfejű” Jarrey mindnyájunk eszén túljárt.

állam fogja iránvítani egyetértésben. Nem kétes, hogy egy olasz, román, magyar, bolgár, jugoszláv, török, görög szövetség biztosítandó legjobban Európa békéjét.

Hogyan is áll Anglia a szovjettel...?

Rómából jelentik: A Messagero szerint londoni diplomáciai körökben élénken tárgyalják Butcher angol külügyi államtitkár legutóbbi kijelentését, amely szerint az angol-lengyel szerződés nem vonatkozott a Szovjet támadásának esetére. A lap tudósítója szerint ez a kijelentés és az időpont,

Stalin a finn kérdés legtöbb szovjet-szakértője

Basel. A Baseler Nachrichten helsinki-i külön tudósítójának jelentése alapján azt írja, hogy Erko finn külügyminiszter Stockholmból való visszaérkezése után a finn kormány azonnal megkezdte tanácskozásait a Moszkvának előterjesztendő ellenjavaslatokról. A minisztertanácson résztvett a finn nagyvezérkar egyik tagja is. Ebből arra következtetnek, hogy az ellenjavaslat katonai természetű pontokat is tartalmaz, melyekben valószínűleg az Aaland-szigetéről lesz szó. Kiemeli a Baseler Nachrichten, hogy a finn küldöttség-

amelyben az elhangzott, érdekes politikai fejlemények előjele lehet. Híre jár annak, hogy az angol kormány a közel jövőben ki is fogja hivatalosan jelenti, hogy Anglia nem tesz ígéretet a névleges lengyel kormányának a Szovjet által megszerzett lengyel területek visszavételére.

gel való tárgyalásokban Stalin is résztvett. Aláhuzza a tudósító, hogy Stalin a finn kérdések kiváló szakértője. Ugyanis a világháború kitérése előtt Stalin hosszabb időn keresztül Finnországban élt és jól ismeri az országot és a finn népet. A tudósító 300.000-re becsüli a finn sorkatonaság számát, amihez azonban hozzá kell számítani még félmilliónyi felfegyverzett finnt, akik különböző katonai védelmi szervezeteknek a tagjai. A szovjetkormány nagyobb csapatokat azonban nem tudna a finn határon összevonni.

Német-orosz tanácskozásokat jósolnak Zürichben az ankarai egyezmények ügyében

Zürichi jelentés szerint a hármasszövetség létrejöttét Németországban súlyosan itélik meg. Utalnak arra, hogy az ankarai egyezmény éle nyíltan Németország és Szovjetország ellen irányul és felvetik a kérdést, vajon a háború nem fog-e a tengersizorsók vidékére is áttérjedni? Német hivatalos körökben nem tartják kizártnak, hogy a német és orosz kormány tanácskozni fog egymással az ankarai szerződés jelentőségéről, de erre csak a nagykövetek jelentésének meghallgatása után kerülhet sor. Papen ankarai német nagykövet ma több órás kihallgatáson jelent meg Hitlernél, aki az egész nap fontos diplomáciai tanácskozásokat folytatott. Berlinbe várják jelentéstételre a moszkvai és római nagyköveteket is.

Berlin: — „Ugy látszik, megvalósult Anglia álma...”

Berlin. A Deutsche Diplomatisch Politische Correspondenz az ankarai egyezményről a következőket írja: A szerződés aláírását hónapok óta ujjal elhalasztották csak azért, hogy összeegyeztessék a tervezett szöveget Moszkva felfogásával. Ez azonban nem sikerült. Ugy látszik most teljességbe ment Anglia álma, hogy nemcsak a Gibraltár és a Szezei csatorna felett rendelkezzen, hanem veszély esetén a Fekete tengeri szorosok támaszpontjait is igénybevehesse. Ezen túlmenően a nyugati nagyhatalmak Lengyelország kiesése után egy

másik kontinensbeli népet is fel akarnak használni a maguk céljaira. Annyi bizonyos, hogy Anglia szempontjából ez a szerződés Németország ellen irányul.

A szovjet visszhangja

Moszkva. Az Izvestija legfelsőbb helyről sugalmazott vezércikket közöl, mely szerint az ankarai egyezmény komoly politikai jelentőségű bíró dokumentumnak tekintendő. A lap azt írja, hogy Törökország stratégiai helyzete határozza meg nagyrészt azt a körülményt, hogy Anglia és Törökország megkötötték ezt az egyezményt. A tények egész sorozata azt igazolja, hogy az angol-francia diplomácia tervei sokkal messzibbre tekintenek. Ezzel magyarázható, hogy Chamberlain miniszterelnök az alsóházban bejelentette, hogy az egyezmény aláírását néhány héttel el kell halasztani Saracsoglu moszkvai tárgyalásai miatt, mert azt remélte, hogy a török külügyminiszternek sikerülni fog kölcsönös segeélynyújtási egyezményt kötni a Szovjettel. Chamberlain hozzátette, hogy ez nem történhetett meg, mert a Szovjet által előterjesztett terveket nem lehetett összhangba hozni Törökországnak Angliával és Franciaországgal szemben vállalt kötelezettségeivel. Chamberlain nyilatkozatából megállapítható, hogy

az angol-francia diplomácia bizonyos reményeket fűzött az orosz-török naktumhoz. Mindezekből kitűnik, hogy léteztek bizonyos számítások, melyeknek az volt a céljuk, hogy a Szovjetet elválasszák Németországtól. Ez a kísérlet azonban nem sikerült.

A nyugati hatalmak számítása a Szovjet és Törökország hagyományos barátságára épült fel, azonban a Szovjetunio szilárd és határozott magatartása sikertelenségre ítélte azokat a terveket, amelyeknek célja ékverés volt a Szovjet és Németország között. Szovjetország érdekeit közvetlenül nem érinti az angol-francia egyezmény, miután Törökország nem vállalt kötelezettséget olyan akcióban való részvételre, amely esetleg háborúba sodorhatná őt a Szovjettel. Törökország kötelezte magát Franciaország és Anglia mellett harcolni Németország és Olaszország ellen. Az az állítás, hogy Törökországnak az angol-francia szövetséghez való csatlakozása érintené a Szovjetet, valótlan.

Szovjetország nem csatlakozott ehhez a tömbhöz, hanem megtartotta semlegességét és cselekvési szabadságát, mert ez felül megy a béke érdekeinek. Törökország olyan kötelezettségeket vállalt magára, amelyek következményei rövidesen láthatók lesznek.

Szovjetországnak nincs semmi oka arra, hogy sajnálja a történeteket. A szerződés, a mely új helyzetet teremt a Balkánon, nem tekinthető a béke eszközének.

A „Timpul” cikke: „Béke Keleten”

Bucuresti. A „Timpul” tegnap „Béke Keleten” címmel vezércikket közöl. Az Ankarában megkötött háromhatalmi egyezményrel Törökország teljesítette azokat a kötelezettségeket, amelyre néhány hónappal ezelőtt vállalkozott — írja a lap. Ez előre látható is volt azokból a baráti nyilatkozatokból, amelyek elhangzottak. Az egyezmény aláírása nem háborús tény, mert annak jellege tisztára védekező és célja a háború kiterjedésének megakadályozása Délkelet-Európa országaiban. Az orosz szakasz még inkább megerősíti a Kelet békéjét és egyben leszögezi azt a tényt is, hogy a török-orosz tárgyalások megszakadása ellenére a két ország közötti barátság fokozatos maradt. Oroszország és Törökország szomszédai a legteljesebb melegezettel fogadják ezt a tényt. Egy olyan szerződés aláírása, amelynek célja a háború kiterjedésének megakadályozása, nem gátolhatja meg Törökországot abban, hogy minél nagyobb tevékenységet fejtsen ki Délkelet-Európa békéjének megerősítése céljából. Ellenkezőleg, Törökország részvétele még mélyebb és melegebbé teszi a Balkán államok egymás közötti baráti viszonyát és a dunai államokét is, amelyek elhatározták a semlegességi és békepolitika folytatását. Egy ilyen hatalmi csoport a hadviselő államok számára is előnyös, mert nekik sem céljuk, hogy a haditerületet kiterjesszék és biztosítékot képez dél felől Szovjetország számára is, valamint igazolás arra a megértő magatartásra, amelyet ez a nagy köztársaság a béke szempontjából tanusít. Mindezekben felül pedig egy ilyen hatalmi csoport rendkívül hasznos lehet azokra az országokra, amelyek közös kívánsága függetlenségük és semlegességük megóvása.

„A Balkán a balkániaké...”

Szofia. Bulgáriában az ankarai szerződés nem keltett különösebb meglepetést. Bolgár politikai körökben felvetik a kérdést, vajon mit szólnak ehhez a balkáni szerződés többi tagjai, akiknek jelszavuk mindig az volt, hogy „Balkán a balkáni népeké.” A Slovo lap szerint Törökország ezzel a szerződéssel megmutatta, hogy nem hajlandó szerződni Oroszországgal. Oroszország pedig ezt valószínűleg megfelelő módon fogja tudomásul venni.

Gabriel Marinescu rádió-beszéde

Gabriel Marinescu közrendészeti miniszter szombat este 9 órakor a bucuresti-i rádióban rövid előadás keretében ismertette az új miniszterium, a közrendészeti ügyosztály célját és feladatait.

— Az új miniszterium — mondotta Gabriel Marinescu tábornok — arra hivatott, hogy az ország nagy tömegeinek létbiztonságát maradéktalanul megőrizze. A közrendészeti miniszterium minden igyekezetével azon lesz, hogy az ország polgárainak belső nyugalomát biztosítsa és a Haza és a Trón érdekeinek szemelőtt tartása mellett fejtsen ki tevékenységet.

URANIA. Telefon: 12-32. Ma kivételes kezdés: 11.30 és 3 mérs., 4.30, 6, 7.30 és 9.30.

A közönség mal véleménye: Nagyszerű élmény.

Diadalmas Itjuság

A hatalmas szovjet-orosz ország fiatalsága bemutatja tudását.

A szépség, erő és művészet filmje.

Az első háborús METRO hirdató.

**SPORTVONAT
BUDAPESTRE**

utlevél nélkül, csak egy személyazonossági igazolvánnyal

Aradról indul november 8-án.
Budapestre visszaindul nov. 14-én.

Az utazás ára Lei 1.800

személyenként oda-vissza, számozott 3. és 4. osztályú vagonokban. A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethetők.

Beiratkozási határidő: 1939. nov. 1-ig

Beiratkozások a

WAGONS-LITS // COOK

Menetjegyjárodában Arad, (Minorita-palota)

Gallia

*mint mindig,
most is gazdag
választékot
nyújt*

SELYMEK BEN és NOVOLENE SZÖVETEK BEN

*az ŐSZI
és TAVASZI
SZEZONRA*

TIMISOARA, BUL. FERDINAND No. 7 (Palace)
PIATA KUTTL No. 2 (Josefine)
ES AZ ORSZAG OSSZES NAGYOBB VAROSAIBAN

Október huszonharmadikán és huszonötödikén négy újabb légvédelmi gyakorlatot rendez a városvezetőség

Részletes utasítások a légvédelmi riadóval kapcsolatosan

Sorozatos, yarállan gyakorlat rendezését jelent be a városi MONT iroda

Amint röviden már megírta az Aradi Közlöny, a városvezetőség határozata értelmében október huszonharmadikán, hétfőn déli tizenkét órától fél egy óráig, este pedig fél kilenc órától kilenc óráig, valamint október huszonötödikén, szerdán délután négy órától fél öt óráig, illetve este fél nyolc órától nyolc óráig légvédelmi próbariadót rendeznek a város területén.

A légvédelmi riadó megrendezéséről intézkedő, kettős számú városi rendelet intézkedéseivel nagyjából azonosak az ilyen alkalmakkor kiadott általános rendelkezésekkel.

S csak néhány eltérést mutatnak a legutóbbi légvédelmi gyakorlat alkalmával kiadott és teljes egészében ismertett első számú rendeletről.

A város vezetősége ebben a felhívásban nyomtatékos felhívással fordul a város valamennyi polgáruhoz, tekintet nélkül foglalkozásra, vagy társadalmi helyzetre, hogy mindenki vegye figyelembe: az egyének és a közösség élet- és vagyonbiztonsága forog kockán. Minden attól függ, mennyire tud felkészülni a város lakossága egy esetleges veszedelem idejére elrendelt légiriadóra.

Tekintettel a gyakorlatra, a riadó napjain a villanygyár csökkentett, ugynevezett „háborús” közvilágítást szolgáltat, a polgárságnak pedig el kell lennie minden világítást, akár kék papír, sötétkék égő, redőnyök, fekete függönyök, vagy más eszközök igénybevételével, úgy hogy semmi fény ne szűrődhessen ki. A városi közúti gépkocsi és a CFR. gépkocsik, magánautók, motorkerékpárok és kerékpárok és kocsik lámpáit oly módon kell elleplezni, hogy a lámpaüveget fekete posztóval köteles mindenki bevonni, csupán egy 5 cm. átmérőjű sötétkék színű celluloid-lap szolgálhat a fény átengedésére. Az összes járművek a

riadó felhangzásától számított egy órán keresztül kötelesek az ilymódon leplezett lámpákkal közlekedni. A világítóreklámok és minden külső világítás kioltandók.

Tilos a fent jelzett időpontokban az utcákon, vagy udvarokban cigarettára gyújtani, vagy bármilyen — akár leplezett — világítást gyújtani. A városvezetőség különben az október 9-én rendelt légvédelmi gyakorlat tanulságaiból a következő rendelkezésekre hívja fel a figyelmet:

1. A közönség a riadó idején — nappal — nem húzódott a menedékhelyekre, hanem a kapukban csoportosult, ablakokból, folyósóról és lakásajtókból szemlélte a gyakorlat lefolyását, ami megengedhetetlen s ami miatt megtorlást alkalmaznak.

2. Az éjszakai gyakorlat alkalmával a világítóreklámokat nem oltották el idejében, számos ablakot nem sötétítettek el teljesen, mert a függönyök, vagy redőnyök nem záródnak tökéletesen és így a fény kiszűrődhetett, más helyeken pedig a világos függönyök engedték a belső világítást kiszűrődni.

A rendelet felhívja a közfigyelmet, hogy a riadó felhangzásakor a közönségnek a legközelebbi menedékhelyre kell visszavonulnia, az ingatlan tulajdonosok pedig kötelesek a menedékhelyeket, illetve a menedékhelyekhez vezető irányt nyíllal megjelölni ott, ahol nem áll rendelkezésre földalatti helyiség menedék

hely számára, a kertekben kell kijelölni az ásott fedezékek helyét és riadó esetén a közönségnek ezen menedékhelyre kijelölt helyére kell menekülnie.

Az utcán közlekedő járműveknek a riadó felhangzásakor a következő járművek számára óvohelyként kijelölt helyekre kell visszavonulniok: a) Az ujaradi hídtól a General Cernat-terig terjedő körzetből a Romanilor-ut fái alá, b) A Cernat-terttől az Avram Iancu-terig terjedő körzetből a Duca-uccának a Dragalina-utig terjedő szakaszán, a fák alá, c) Az Avram Iancu-terttől a Crisan-uccáig terjedő szakaszon a Robu és Xenopol-uccákon keresztül, a Dragalina és Carol-körutakig kell a járműveknek visszavonulniok és a parkok fölött kell elhelyezkedniök, d) A Crisan-uccától a vasúti üzlethez vezető pályától terjedő szakaszon a Muresan-ucca és a Grigorescu-ucca (a lípet mellett) fái alatt, e) A vasútállomás és az Aurel Vlaicu-ut környékéről a Vlaicu-ut fái alatt, f) A város egyéb részein pedig az összes utcán található járműveknek a mellékutakba húzóva, a fák alatt elhelyezkedve kell menedéket keresniök.

A jövőben előre nem jelzett légvédelmi gyakorlatok egész sorát rendezi a városvezetőség, illetve a városi légvédelmi hivatal (M. O. N. T.). Ezért a riadófelkészítés felhangzásakor a város közönségének kötelessége a jelen rendelethez valamint a már előző rendeletekben ismertetett rendelkezések teljesítése. A járművek vezetői kötelesek állandóan maguknál tartani a jelen rendelethez tartozó ismertetett lámpa-leplező posztó- és celluloid-darabot, hogy lámpáikat könnyen elleplezhessék, ha felhangzik a riadó.

Jelen törvény intézkedéssel, valamint bármilyen légvédelmi rendszabály ellen elkövetett kihágások esetén a légvédelmi törvény 63. szakasza értelmében alkalmaztatik a megtorlás, ami 500 leitől 2000 leig terjedhető pénzbírság, visszaesés esetén pedig 1-30 napig tartó rendőri szabadságvesztés lehet.

A légvédelmi rendeletet Riscutia Moise ezredes-alpolgármester, Lazár Vasile vezérőrnagy, Popa Gligorie a MONT-iroda főnöke és Olteanu I. kapitány, a városi légvédelmi szaktanácsadójá irták alá, míg Priscu N. őrnagy, az illetékes légvédelmi ővezet narancsnoka jegyezte ellen.

Aradra készül Ottescu belügyminiszter

A város vezetőinek látogatása Bucarestiben

Vlad Alexandru tábornok, polgármester és Belan Romulus dr. polgármesterhelyettes városi ügyek intézése végett néhány napot Bucarestiben töltöttek. Ez alkalommal a tábornok-polgármester tisztelgő kihallgatáson jelent meg Ottescu belügyminiszternél, aki kitüntetett szívélyességgel fogadta Arad város vezetőit.

N. OTTESCU
belügyminiszter

Arad város vezetői fogadta Bucarestben. Vlad Alexandru tábornok, polgármester ismertette a belügyminiszterrel a fontosabb városi problémákat és a belügyi kormány vezetője, miután figyelmesen végighallgatta az elmondottakat, közölte, hogy rövidesen Aradra látogat és itt a helyszínen személyesen foglalkozik az összes időszerű aradi kérdésekkel. A belügyminiszter tárcája ügyeinek teljes átvétele után több látogatást kíván tenni az országban és ezek között első utja Aradra vezet.

CORSO Szencziócs kettős műsor: Ma: 11.30, 2.30, 5, 7.30 és 9.30.

I. Robert Taylor-ral „Csók és gong”

II. Marx testvérek a neveltetés királyai: „A VERSENYEN”

FIGYELEM! Az előadások nem folytatólagosak és pontban 2.30, 5, 7.30 és 9.30-kor kezdődnek.

A legújabb állampolgársági törvény rendelkezései

Irta: Dr. WEIL KAROLY ügyvéd

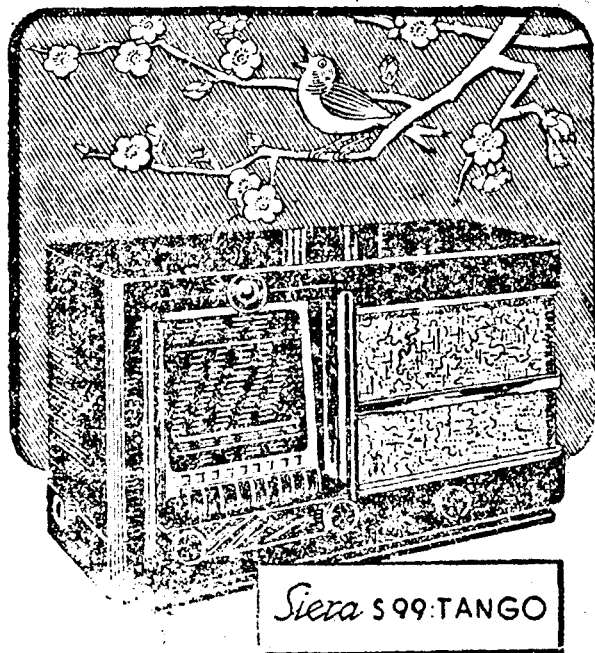
A kisebbségek által évtizedek óta vitatott sérelem a ma megjelent új állampolgársági eljárást szabályozó új törvénnyel olyan megoldáshoz jutott, amely az összes kisebbségeknek évtizedes panaszait egyszerre megszüntette és véget vetett a különböző vitáknak. Régi panasza a kisebbségeknek, hogy az állampolgárság megszerzése tekintetben a törvényhozó figyelmen kívül hagyta az 1919. december 9-én megkötött ugynevezett párisi kisebbségi egyezményt, amelyben a román állam elismerte az állampolgárságát mindazon lakosoknak, akik itt születtek, vagy a csatolt területen találtak. Az összes állampolgársági törvények megjelölték erről az elvről. Sem az 1924. évben, sem az 1928-ban, 1932-ben megjelent törvények, sőt az 1938-as törvény sem helyezkedett erre a jogalapra, hanem mindegyik az állampolgárság megszerzését a békeszerződés alapján, a községi illetőséghez kötötte, vagyis csak azok alkalmazta, akik 1918. december 1-ig valamilyen községben illetőséget szereztek. Még az idén megjelent legújabb módosítás is, amely kivételes jelentkezési időt állapított meg a listákból kimaradtak számára, 1939. október 30-ig, szintén újból a községi illetőség bizonyítását tekintette alapfeltételnek a listákba való utólagos felvétel eléréséhez. Annak idején, amikor ez a legutolsó módosítás, illetve határidő-különb. megjelent, az összes kisebbségi érdekeltségek, mint komoly vívmányt üdvözölték és a mai kisebbségi szervezetek jelentékeny sikerét látták az utólagos jelentkezési lehetőség törvényes elismerésében, bár még mindig a sérelmes községi illetőség volt a jogalap. Mit jelentett ez a gyakorlatban? Azt jelentette, hogy a szegény néposztályhoz tartozók legnagyobb száma ismét nem tudott községi illetőséget igazolni, mert szülei, vagy ők maguk, vagy napszámosok, vagy egyéb kisebb alkalmazottak voltak, akik a községi terhek viseléséhez semmivel sem járultak hozzá és ennek folytán nem kaphatták meg az erre vonatkozó bizonylatot, tehát a községi illetőség hallgatólagos elismerésének lehetőségét sem. Annak idején ugyanis az adózás olyan rendszerű volt, amely nem tekintette fontosnak, hogy minden a munkás társadalmi osztályhoz tartozó egyénre ki legyen vetve az őt terhelő fejadó. Ki sem vetették és nem is fizették ezeket. Ennek a következménye volt az, hogy a kisebbségek százezrei, akik évtizedek óta egyfolytában itt az ország területén laktak, még a leghalványabb lehetőséggel sem rendelkeztek, hogy bejuthassanak az állampolgárok nagy egységébe.

A tegnap megjelent törvény véget vet ennek az állapotnak. Egy olyan kisebbségi sérelmet szüntet meg a legigazságosabban és legradikálisabban, amely a kisebbségek részéről tényleg a legnagyobb elismerést kell, hogy kiváltsa. A két évtized alatt folyton váltakozó kormányok közül egy sem volt, amely felismerte volna, hogy az állampolgársági kérdés rendezésének igazságos és méltányos jogi alapja a Párisban aláírt kisebbségi szerződés és amint abban a román állam állampolgárságot ígért az összes itt található népeknek, úgy csak ennek az alapvető elvnek lett volna szabad érvényesülni a gyakorlatban is. Sok megpróbáltatás kellett ahhoz, amíg végre a tegnap megjelent törvény megszüntette ezt a régi sérelmet.

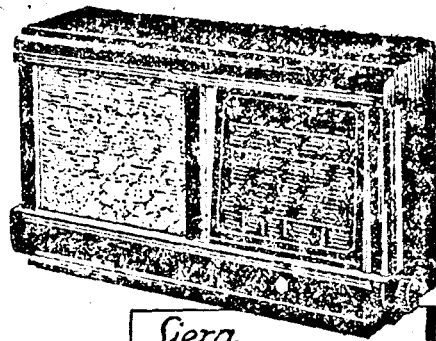
A törvény kimondja, hogy mindazok kérhetik az állampolgársági listákba való felvételüket, akik bizonyítják, hogy 1918. december 1-én, az egyesülés idején, vagy 1921. július 26-án, a trianoni szerződés beiklvezésekor, a csatolt területek valamelyik községében laktak és azóta nem kértek más országbeli állampolgárságot.

Az érdekeltek 1940. február 1-ig úgy lakóhelyük, mint az akkori tartózkodási helyük szerinti községi elöljáróságtól bélyegmentesen kérhetik a listákba való felvételt, amely kéreseknel csak a fenti időpontokban való ittlakást és azt kell bizonyítani, hogy közben nem optáltak idegen állampolgárságra. A községi elöljáróságok pedig havonta tartoznak a jelentkezők kérelmeit az igazságügyminisztériumhoz felterjeszteni és a miniszter dönt jogerősen a felvételek tekintetében, mely határozat jogerőssé válik a hivatalos lapban való közzététel által.

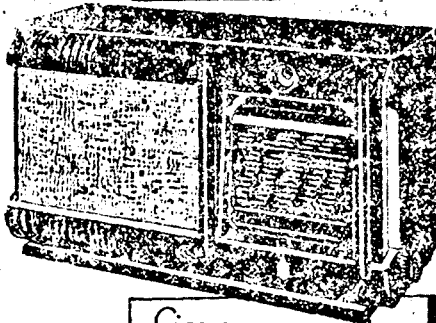
Sok vitára alkalmat adó rendelkezése az új törvénynek az utolsó bekezdésben foglalt azon intézkedése, amely kimondja, hogy ezen törvény nem alkalmazható azon lakosokra, akikről a 169-es rendelet-törvény (1938. január 22-ről) intézkedést tartalmaz. Ez a törvény köztudomásúlag a zsidó állampolgárok állampolgársági ügyeinek felülvizsgálását írja elő. Ennek a törvénynek azonban van egy rendelkezése, a 8-ik paragrafus,

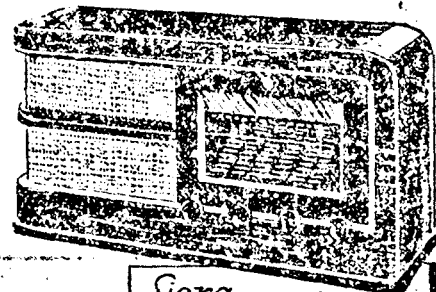
Siera S 99 TANGO

Siera S 93 A és S 93 U: TARANTELA

Siera S 96 A és S 96 U: VALS

Siera S 22 B: BOLERO

A NAGYTELEJESÍTMÉNYŰ
KIVÁLÓ 1940-ES
RÁDIÓKÉSZÜLÉKEK

KAPHATOK
KIS HAVI
RÉSZLETEK-
BEN

Siera RADIO
AZ AETHER ARANYKAPUJA
Hollandiai gyártmány
Romániai vezérképviselet!
"REGERO" BUCUREȘTI I. Str. Sf.ii Apostoli 43
TELEFON: 5-0506

Uj olasz béke-akciót készítenek elő Londonban

Franciaország egy 300 milliós bolsevista szomszédot kapna, német vereség eseti

Róma. Politikai és diplomáciai körökben híre jár annak, hogy Bastianini, Olaszország új londoni nagykövete a legnagyobb titokban békeakción dolgozik. Arról is beszélnek, hogy Göring tábornagy Hitler megbízásából a közeljövőben Romába érkezik, ahol fontos tárgyalásokat fog folytatni Mussolinivel.

Az olasz lapok azt hangoztatják, hogy Franciaországnak nem érdeke a nemzeti szociálisták Németország megsemmisítése, mert a német vereség a német birodalom bolsevizálódását vonná maga után és így Franciaország egy 300 milliós orosz-német kommunista államszövetséggel kerülne szomszédi viszonyba.

amely kimondja, hogy a nem állampolgár zsidókról is táblázatot kell készíteni. Tehát, mivel a 169. számú törvényben intézkedés történt a zsidó állampolgárokról és nem állampolgárokról is, úgy is lehet a jelen törvényt értelmezni, hogy azok, akik a felülvizsgálás folytán elvesztették az állampolgárságukat, újra nem kérhetik a lakóhely alapján való jogcímük elismerését az új törvény alapján és viszont azok sem kérhetik, akik eddig nem voltak az állampolgársági listákba felvéve, mert ezekről is intézkedik a 169-es törvény 8-ik szakasza.

Uj intézkedés még az új törvényben az örökbe fogadottokról szóló rész, amely eddig egyetlen állampolgársági törvényben sem létezett, amely

szert az összes 1939. október 1-ig örökbe fogadottak ezen törvény alapján 1940. február 1-ig kérhetik a listákba való felvételüket, ha természetesen az örökbe fogadó román állampolgár.

Igen humánus a törvény azon szabálya is, hogy azon kiskoru árvák, vagy ismeretlen szülőtől származó gyermekek akik nem voltak felvéve az állampolgársági listákba és hivatalból, vagy bármely más okból kimaradtak, szintén kérelmezhetik állampolgárságuk elismerését.

A törvény tehát közmegegyezésre pontot tett az állampolgársági viták után és pedig igen igazságos szemlében. Ezáltal többszáz ezer, leginkább kis-exisztencia megszabadul sok kellemetlenségtől és megtalálhatja jövő érvényesülését.

FORUM filmszínház. Tel.: 20-10.

I. Charlie Chan az olimpiáson
Izgalmas detektív-film Warner Oland-al a főszerepben.

Előadások: 5, 7.15 és 9.30 órák.

Ma szentác és kettős műsor:

II. A titokzatos gyilkosság
Mindvégig érdeklőztető kaland-film Donald Woods és Ann Dvorak-al.

11.30 és 8-kor matiné elős hó'yárakkal.

FOX hirdó a legújabb eseményekkel.

NEURALGIA
FEJFAJÁS
HÜLÉS ELLEN

ANTINEURALGIC

AVRAMO

Kapható gyógyszerárakban
és drogueriákban

A dunai népek együttműködése Nicolae Balcescu és Kossuth Lajos tervezete szerint

Amikor harmincmillió államszövetség létrehozásáról tárgyaltak
a Dunamedencében a román, magyar, szerb és orosz államférfiak.

Bár érdemében soha sem került le a napirendről, mégis hosszú időn keresztül elfelejtettnek tünt, túlhaladottnak és megvalósíthatatlannak ítélték a Dunamedence népeinek egymáshoz való közeledését hirdető eszméje. Most ismét időszerűvé vált a Duna mentén élő kis népek közös érdekeinek közös nevezőre hozatala. Mind több szó esik arról, hogy az itt élő nemzeteknek kezdet kell nyújtaniuk egymásnak és hogy éppen az a kérdés lehet a híd, amely eddig annyi zavart, nehézségeket és ellenszerekkel okozott, a nemzetiségi problémák. Ennek az új helyzetnek megvilágításában nyer különös érdekességet Balogh Edgar az ismert, jelenleg Erdélyben élő közíró „Iratlan történelem” című könyvének „A másik Kossuth” című fejezete, amelynek egyik részletét az alábbiakban közöljük:

„A dunai népek szövetségének részletes terve eredetileg is a német uralmi törekvésekkel szembenálló magyar demokrácia felismeréséből született. Ha megvizsgáljuk Kossuth alig ismert, többnyire elhallgatott dunai elképzeléseit, lehetetlen fel nem ismernünk az összetevő elemek változásait a régi és mai helyzet lényegbeli meggyezéseit.

A szövetségterv eredeti felvetődése óta az osztrák császár, az orosz cár s a török szultán birodalma megsemmisült, de hatalmi politikájukat az új német imperialista törekvés helyettesíti be Kelet-Európa politikai színterein. A Dunamedence nemzetiségi viszonyai is megváltoztak. Míg Kossuth a történelmi Magyarország egységéhez fűződve még azt várhatta a dunai konföderációtól, hogy az „keletről nemcsak az idegen preponderanciát eltávolítja, hanem nemzetiünket teszi szomszéd népek szabadsága támaszpontjává s így az ő számára biztosítja a vezérbefolyást”, ma a saját nemzeti államaikban élő szlávok és románok megannyi önálló hatalmat jelentenek a hagyományos magyar uralmi fölénytel szemben. A mai helyzethez Balcescu annakidején kevésbé reális szövetségterve áll közelebb, melyben a régi Magyarország nemzetiségei saját nemzeti államaikkal szerepelnek. A nemzeti ellentétek azonban változatlanok a Dunamedencében s így minden kis kelet-európai nép függetlensége továbbra is veszélyeztetve van a közös imperialista ellenfél oldaláról. Maga Kossuth mondja a tervezetéről: „Ha a szülőföld tovább késnek, mint azt gyanítani lehet, a terv valószínűsége vagy szűkebb körre szorúlna, vagy más irányban válna alkalmazhatóvá s a terv részletei egy egyik, mint a másik esetben a komponens elemekhez képest módosításokat szenvedhetnének.” Az összetevők csakugyan változtak, a körképlet s a történelmi szükség ugyanaz maradt.

A dunai konföderáció eszméjét román emigránsok vették fel az 1848-as bucaresti forradalmi kormány szétugrasztása s a román fejedelemségek orosz-török megszállása után. Míg az emigránsok egy része a nagyszabedű román nemzeti komitétóhoz csatlakozott, egy másik csoport, melynek Ion Ghica, a feloszlatott kormány konstantinápolyi ügyvivője állott az élén, az európai szabadság ügyének tekintette a magyar szabadságharcot s mindent megtehetett, hogy az erdélyi románokat a magyarsággal kibékítse. Ghica megbízásából

Balcescu, a volt bucaresti forradalmi bizottság tagja, vállalkozott arra a feladatra, hogy Avram Iancu és Kossuth között békét közvetítsen. Sikerült is Szegeden 1849. július 14-ikén szerződést kötnie a magyar kormánnyal az erdélyi román nemzeti követeléseinek részleges elismerése alapján. Egy másik szerződés Kossuth és Balcescu között egy román légió felállítására vonatkozott. Ebben a szerződésben még azt is kimondották, hogy „ugy a magyar, mint a román nemzet topográfiai helyzeténél, érdekei azonosságánál, de különösen azon veszélynél fogva, mely pánszláv részről mindkettőjüket fenyegeti, kölcsönösen tartozik egymást segíteni s ugyanazon zászló alatt harcolni a pánszlávizmus ellen és a szabadság védelmére...”

A békítési kísérlet azonban elkésett: a cári pánszlávizmussal szövetséget osztrák abszolútizmus győzött. A bukás után Balcescu egy ideig Móc-földön rejtőzött el Avram Iancu házában, majd Bécsen át Párisba szökött. Londonba is ellátogat s mindenütt érintkezésbe lép a leverett kelet-európai

Megsemmisítő drámai fordulatok

Kossuth csak a nemzetiségi jogok kérdésében enged: az emigrációban már nemcsak a nemzetiségi egyén jogait ismeri el, de az egész nemzetiség kollektív jogait is. 1852-ben Kisásziából illegális úton becsempészeti Magyarországra nagyszabású alkotmánytervezetét, mely a nemzetiségeknek a legmesszebbmenő jogokat biztosítja Magyarországon és Erdély uniójának fenntartásával. Román részről is realpolitikai fordulat következik be. Miután Moldva és Havasalföld 1859-ben felszabadult és egyesült Alexandru Cuza fejedelemsége alatt, az emigráció hazatér s részt vállal Románia közeletében. A román követelések semmibevétele az osztrák kormányzat részéről s Avram Iancu letartóztatása, valamint Bach önkényuralma Havasalföldnek a krimi háború idején történt osztrák megszállása alkalmával azokat a román hazafiakat is Ausztria ellenségeivé tette, akik 1848-ban Kossuth ellen foglaltak állást. III. Napoleon francia diplomáciája is egységes arcvonalat igyekezett terem-

forradalmak emigrációival. Már Pestről megírta egy ízben Ghicának: „A magyarok számára, hogy megőrizhessék nemzetiségüket, nem marad más eszköz, mint a föderáció, de nem a szünfémácia. Ellenkező esetben ugyanaz a sors fogja érni őket, mint a törököket.” A szabadságharc bukásának szomorú tanulságát után most már egy dunai konföderáció tervezetét terjeszti a párisi és londoni magyar emigránsok elé, mely szerint: 1. Három külön területtel és közigazgatással bíró nemzetiség lenne: a magyar, román és szláv. 2. A területi felosztás tekintetében irányadó a kerületek vagy vármegyék lakosságának többsége. A konföderációs terv értelmű szerzője a nagy körültekintésű Ghica, aki Konstantinápolyból öntudatos demokráta szellemben, de mindig a kellő realizmussal tudja irányítani az egyetemes dunavölgyi politikára törekvő román emigrációt.

A magyar és román emigráció tárgyalásairól Balcescu levelei számolnak be, melyeket Ghicához intéz. 1850. január 26-án Párisból írja: „Londonban már is egy komitétó szerveztém, amelyben a hat nemzetnek: a románoknak, magyaroknak, lengyelnek, csehnek, oroszoknak s a törökországi délszlávoknak három-három képviselője lenne. Cél: egy demokrátiás konföderáció, forradalmi eszközök, összhang, egység és szolidaritás a mozgalomban. E komitétó tagok. Tagok idáig, a románok részéről én s ajánlottalak téged s Arapilát; a magyarok részéről Klapka tábornok, Pulszky és Teleki, a lengyelek részéről Lubomirszky herceg és Braniczky gróf (mindkettő nagyon gazdag és pénz irigetek), orosz részről Golovin. Mindaddig azonban, míg a komitétóban nem lesz minden nemzet képviselve, nem lehet semmi biztosat határozni. Kérlek, ne beszélj a világon erről senkinek... Ugyanebben a levélben elismeréssel emlékszik meg Klapka szerepéről is: „A román kérdésnek általában megnyertem a magyarokat, Klapkának, ki Londonban nagyon szívesen láttnak, e tekintetben nagyon széleskörű eszméi vannak. Gondolom, ki fog adni egy röpiratot is arról, hogy miként kellene Kelet-Európa szervezni.”

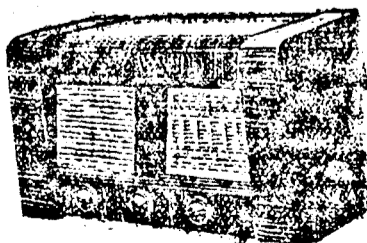
Kossuth nélkül a párisi és londoni magyar emigránsok nem akarnak határozni. Kossuth azonban, akit a kisásziai Bruszabán Ghica megbízásából Alexandru Goleacu keresett fel s ismertetett meg a dunai konföderáció román tervével, nem volt hajlandó a történelmi Magyarország egységének eszméjét a szövetség eszméjének alárendelni s a román előterjesztést visszautasította. Ezzel a magyar és román emigránsok tárgyalásai megszakadtak. Mikor Balcescu a bruszai tárgyalás sikertelenségéről tudomást szerez, ekecsere nélkül írja Ghicának: „Nagyon sajnálom, hogy te és Goleacu fejteketek vettétek a sirbaltjokban fekvő halottjak háborúját... Kossuth a múlt Magyarországnak képviselője, annak a múltjának, mely örökre el van temetve. Nekünk a jövő és cselekvésre képes Magyarország képviselőjéhez kell fordulnunk.”

tteni a Duna völgyében és a Balkánon Ausztria ellen s most már román körökben is reálisabb alapon keresték a meggyezést a magyar emigránsokkal.

1859-ben katonai és polgári szerződés jön létre Cuza fejedelem és Klapka tábornok között, melyet Obrenovic Milos, Szerbia fejedelme is örömmel üdvözöl. E szerződésben nincs már szó a román lakta területek egy nemzeti államban való egyesítéséről, mint Ghica konföderációs elképzelésében, viszont a magyarországi románság közigazgatási, vallási, kulturális és katonai autonómiáján felül szó van arról is, hogy Erdély összehívandó nemzetgyűlése az Ausztria ellen tervbe vett közös háború után szabadon dönthet a Magyarországgal való unió vagy a régi különállóság között. A szerződés ezekkel a szavakkal zárul:

Kell, hogy a testvériség elve vezéreljen mindnyájunkat. Ez vezethet csak azon célhoz, mely felé törekednünk kell s ez a cél: a három dunai állam-

Megérkeztek a legújabb csodás hangú RADIO szenzációk

Oriási választékunkkal mindenkit bálmulatba ejtünk. Gépeinknek ma már nincs távolsága. A tengerentúli leadásokat is tökéletesen és zörejmentesen vesz. LEGMODERNEBB RADIÓK már 2500 leltől kaphatók.

Választhat Ön „Graetz”, „Schaub”, „Minerva”, „Eumig”, „Kapsch”, „Radione”, „Zenit” és „Imperial” rádiókból.

Minden vételkötelezettség nélkül hallgassa meg rádióinkat.

Kedvező részletfizetéssel feltételek!

HAMMER ZSIGMOND és FIA ARAD, BUL. REG. FERDINAND 27.
Telefon 18-47.

Magyar-, Szerb- és Moldva-Oláhországnak konföderációja."

Klapka és Cuza egyezsége, melynek gyakor. mai kivitelét a váratlan francia-osztrák békekötés akadályozta meg, nem találkozott Kossuth helyesléssel, éppen Erdélyre vonatkozó része miatt. Amikor Klapka 1861-ben újabb szerződést köt Cuza fejedelemmel, nincs többé szó Erdély önrendelkezéséről. A szerződésnek azonban nincs is fogantatja s román részről egyre fokozódik a bizalmatlanság a magyar törekvések iránt. Az Ausztria elleni háború lehetősége is egyre kétségesebbé vált ilyen körülmények között maga Kossuth tesz újabb engedményt a dunai együttműködés realizálása érdekében s abban a konföderációs tervezetben, melyet 1862-ben Canini olasz publicistának ad elő a bucuresszi román körök informálása végett, beleegyezik Erdély döntési jogába az egyesülés vagy a különállás kérdésében, de csakis a Magyarországgal való perszonális unió feltétel megőrzése mellett. Ez a tervezet melyet Kossuth csupán értékezleti bázisnak szánt, indiszkréción folyó "Dunai Szövetség" címmel megjelent a milánói Alleanza című olasz lapban.

Kossuth konföderációs tervezte fantasztikusnak tetszhetett az európai forradalmak eszmekörétől egy jobban eltávolodó s a kiegyezés felé tájékozódó magyar polgárság előtt, Kossuth mai idézői azonban, akik a magyar közélet demokratikusá tételét hirdetik, éppen ebben a konföderációs tervezetben üdvözlik Kossuth legrealisabb politikai elgondolását. Már a tervezet bevezető sorai is eszményi képet vázolnak fel az emberi haladás lehetőségeiről a Dunamedencében.

"Azon országok mindenképpen sajátosság viszonyai" — írja Kossuth — "mely országok a Kárpátok és a Duna, a Fekete- és az Adriai-tenger között fekszenek, nagyon megnehezítvén egy egységes állam alakulását, kívánatos, hogy az e tájakon elterülő régi történelmi államok egymással szövetségre lépjenek, melyet Dunai Szövetségnek lehetne elnevezni. A közösen érdeklő tárgyakon kívül, miket a szövetségi hatóság intézne, minden állam törvényhozása, igazságszolgáltatása és közgazgatása teljesen független lenne. A lehető széleskörű decentralizáció és az által, hogy minden községnek és tartományának bő szabadság engedjék — a szövetség összes lakói akadálytalanul fejlődhetnének s minden egyes nép elfoglalhatná az emberiség nagy családjában őt illető helyét." Ez már nem az a Kossuth, aki kardot dob a szintén népjogokat követelő nemzetiségi képviselők elé. Ez már az a "másik Kossuth" akit félreértés és hallgatás ködéből most szabadít ki egy rokon-érzésű új nemzedék.

Az ideális terv tizenegy pontban foglalja össze a dunai nemzetek szövetségének feltételeit s a magyarországi nemzetiségek jogait illetően megismétli az 1852-iki alkotmánytervezetben foglaltakat. Kossuth terve a maga korában feltétlenül realisabb a Ghica-Bălcescu-Golescu-féle tervnél, mert a közös ellenséggel, Ausztriával szemben az adott államhatárok tiszteltbentartására s a nemzeti államunkon kívül élő nemzetiségek jogainak intézményes védelmére alapozza a dunai szövetsé-

KATOLIKUS BÁL

get. A zárószavakból szózat csendül fel. Ady Endre kiáltvány szerű verse, a Magyar Jakobinus Dala, itt gyökerezik: "Az ég nevére kérem a magyar, szláv és román testvéreket, borítsanak fátyolt a multira s nyujtsanak egymásnak kezét, fölkelvén, mint egy ember a közös szabadságért s harcolván valamennyien együtt, egy valamennyiükért s sváciaktól adott régi példa nyomán. Az ég nevére kérem, fogadják el a tervet, mely nem koncesszió, hanem kölcsönös és szabad szövetezés. Minden egyes aldunai nemzet, ha sikerülne is maga köré gyűjtenie most máshová tartozó fajrokonait, legüljebb másodrendű államot alkothatna, melynek függetlensége örökös veszélyben forogna s mely szükségképp alárendelve volna idegen befolyásoknak. De ha a magyarok, délszlávok és románok a főnnebbi tervet fölkarolják, elsőrendű, gazdag és hatalmas állam lesznek 30 millió lakossal, mely sokat fog nyomni Európa mérlegében. Egység, egyetértés, testvériség magyar, szláv és román között! Ime, ez az én legforróbb vágyam, legészintebb tanácsom. Ime, egy mosolygó jövő valamennyiök számára!"

Kossuth konföderációs terve nagy megbotránkozást váltott ki a nemzetiségi kérdésben kevésbé belátásos, Ausztriával hovatovább megalakulni kész hazai vezetőkörökben: ebben a kérdésben megtagadták barátai is. (Jellemző, hogy Jókai Mór amúgy a vizben lyukat furó módon még 1881-ben is a konföderációs terv kigunyolásával csinál hangulatot Kossuth ellen székegyföldi kortesbeszédében és Kossuth alig talál helyet s módot kellő-

képpen védekezni a "szándékos tényhamisítás" ellen). Kossuth a félreértések elkerülése végett "Fövilágosítások a dunai konföderáció projektumához" címen bősz magyarázatokkal látja el az akaratá ellenére nyilvánosságra jutott tervezetet, kihangsúlyozva, hogy "az Európának nem kevésbé, mint az érdeklött nemzetek szabadságának érdekében fekvő eszme, melyet eddig a vak szenvedély taglalat nélkül hagyott, az illetők közt higgadt értekezletre kerülhet s ha egyszer arra került, kölcsönös jóakarás hozzájárulásával szerencsés megoldásra is vezethető." Jóakarásról azonban az uralkodó csakhamar teljes mértékben osztozkodó magyar uralkodóosztályok részéről egyre kevésbé lehet szó a nemzetiségekkel s a szomszéd országokkal szemben. Hatás nélkül maradnak Kossuth látónoki szavai is, melyekkel Károlyi Györgyné grófnéhoz írt levelében azt fejtegeti, hogy Magyarország függetlenségét csakis a dunai

konföderáció valósíthatja meg. Kossuth hiába küzd az ár ellen: Magyarország a kiegyezés, majd a nagynémet politika útjára lép s a demokratikus dunai konföderáció eszméje megint csak elkésve, közvetlenül az Osztrák-Magyar Monarchia összeomlása előtt tűnik fel a magyar politikában, mint Jászi Oszkár Dunai Egyesült Allamok-tervezet. Az összeomlás ürvényében elvetődik a magyar demokrácia is, és vele együtt pusztul minden szélesebb dunai felismerés. Kossuth maga írja egy helyen, hogy "... a dunai konföderáció eszméje feltételes eszme, mely a keleti kérdéseknek a népszabadság s civilizáció érdekeivel összhangzó megoldást szupponálja." A dunai nemzetek szövetkezéséért a külső imperialis musok veszélyével szemben ma is csak az küzdhet következetesen, aki népi megühdást sürget s a közös bajba jutott kis nemzetek összefogását, a nemzetek szabad dolgozó néposztályaira alapítja.

LÁNGSZÓRÓKKAL

akarják megostromolni a németek a Maginot-vonalat?

Londonból jelentik: A Daily Express katonai munkatársa cikket ír a német titkos fegyverekről, amelyeknek használatára még nem került sor. A lap szerint Hitler kancellár legutóbbi beszédében célzást tett ezekre a titokban tartott fegyverekre, amelyeknek működésbe hozásától nagyon sokat várnak.

A lap szerint a legfélelmetesebb erejű német fegyverek egyike az a német bombázó csoport, amelyet tizenkét repülőgépből álló rajokra osztanak fel. A tizenkét gépen tizenhat nehéz fépfegyver van felszerelve, amelyeknek lövegei egészen különleges átütőerejűek és nagyon alkalmasak arra, hogy erdménves támadást hajtsanak velük végre nyílt tengeren hadihajók ellen. Természetesen ezek a bombázó rajok nemcsak tengeri támadásra használhatók fel, hanem szárazföldi támasz-

A torpedó előbb behatol a hajótestbe s azután robban. Így érthető meg, hogy például a Royal Oak legénysége az első torpedólövésnél nem is gondolt a valóságra, hanem azt hitte, hogy a hajó belsejében történt robbanás.

A görögök is Maginot-vonalat építettek

Belgrádból jelenti a Neues Wiener Tagblatt: A görög sajtó néhány nap óta cikkekkel közöl, amelyek az északkeleti és északnyugati határ megerősítéséről szólnak, vagyis Albánia és Bulgária ellen irányulnak. Ez erődítmények által, így írják a lapok némi túlzással, Görögország megkapta a maga Maginot-vonalát. Különösen a szorosokat erősítették meg erősen, még pedig annyira, hogy megvédhetők az esetben is, ha teljesen körükerítik őket. A föld alatti erődítmények teljesen modern alapokon létesültek: hálótermek, legénységi kantinek, kórházak, a mérges gáz sérültek számára fűr-

NOVEMBER 25.

pontok, esetleg erődök ellen is.

A másik félelmetes fegyvere a német hadseregnek a lángszóró. Ezt a fegyvert már kipróbálták a világháború alatt is, amikor különösen a hegyes vidékeken a két ellenséges állás ötven-hatvan lépésre volt egymástól. Akkor primitív volt még a lángszóró, amelyet azonban most hallatlanul tökéletesítettek a németek. Több száz méterre lehet löni vele és hatása leirhatatlan. A német csapatok a Daily Express szerint a Maginot-vonal lőréseit akarják megtámadni ezekkel a lángszórókkal s abban biznak, hogy a lángszórókkal távol tudják tartani az önműködő fegyvereket kezelő személyzetet a páncéltornyokban.

Megjegyzik a Daily Express tudósítója, a lángszóróknak valóban nagy szerepük lehet a Maginot-vonal elleni támadásban, feltéve, ha meg tudják közelíteni a németek a világhírű francia erődöt.

Katonai körökben érdekes feltűnést keltett Forsley dán ezredes katonai szakérő cikke, aki szerint a német tengeralattjárók ma már nem olyan torpedót használnak, mint a régi háborúban, hanem úgynevezett késleltetett torpedókkal dolgoznak.

A KÖZPONTIBAN

döcellák, munició- és élelmiszerraktárak, víztartályok épülnek bennük. Görögország, állítják a lapok, most már minden meglepetés ellen meg van védve.

Bulgária továbbra is megőrzi semlegességét

Szófia. (Rador.) A Havas ügynökség jelentés: Itteni hivatalos körökben megállapítják, hogy a kormány átalakításának szükségessége már korábbi keletű volt és a nemzetközi események csak azzal a hatással voltak, hogy a kormányalakítás hamarabb következett be. Nem szabad ebből arra következtetni, hogy az új bolgár kormányt a nemzetközi helyzet alakulása befolyásolná és hogy külpolitikájában változás állana be. Az új kormány ugyanazt a külpolitikát fogja követni, mint elődje, azaz a szigorú semlegesség politikáját, mert ez felel meg az ország érdekeinek és a nép kívánságának.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 le // Negyedévre 210 le
Félévre... 420 le // Egy hónapra 70 le

„Mister G.” új játszómája

A „Cote d'Azur”, Nizza, Cannes, Montecarlo az idel szonban valószínűleg hiába vár egy magas, szikár öregurra, aki szenvedélyes híve a fehérsportnak, hiába kék a tenger, hiába integet festői pompájában észak felől a Mont-Blanc örökös fehérsége és hiába hazudtolják meg ezt a fehérséget a tengerparti pálmák, narancsok, mosolygó, ujjongó Karneválok... a teniszbarát öregur nem írja be nevét a szállodák vendégkönyvébe. Különös neve volt: Mister „G”. Messzi északról jött, szöke svédek közül és hossza esztendőnk során át fellegzetes alakjává lett a francia Rivierának. Fiatalos jürgeségéről legendák keringtek, pedig tavaly ünnepelte nyolcvanadik születésnapját. Ezeket a legendákat a megfeszítetéstől jobogószívű naránerek mesélik, akiket Mister „G” egy-egy látszmára felkért.

Mert Mister „G” király volt. És ő, egy nép király, nem állt ki leereszkedni a fehérsport királyaihoz, sőt talán egyenrangúakként kezelte őket. S ha néha néha a sport királyai közé egyszerűbb polgár keveredett, bizonyára azt sem utasította vissza.

Most másfajta mérkőzéseken vesz részt. Valamivel izgalmasabb a tét, amelyért küzdenek. Izgalmasabb és életbevágóbb, mint egy hajdani teniszöntő Cochet, Borotra, Tilden és a többiek részvételével. Hejvittik ott van Mister „H” Norvégiából, Mister „K” Dániából akik Mister „G”-vel, egy negyedik mesterrel állanak ki a küzdőterre. Nem üres kézzel küzdenek. Mindegyikük hoz a tarsolyában békét, harátságot, kultúrát, hagyományokat, akaratot, szabadságszeretetet. Mister „G” ezeken kívül hozott magával 12 Nobel-díjat. Mister „H” ötöt, Mister „K” is nyolcat. A Nobel-oltalmazás huszonöt aranyérmét vetik lathá. Bizony, nem megvetendő teljesítmény. Ma minden esztendőben ünnepeket egyet-egy... Erre felügyelhet minden mester!

Fenn, Stockholmban folyik a mérkőzés. A négy játékos minden idejét igénybe veszi a kibontakozás kérdése. Valjon, mi lesz történelmi? Melvük nyer? Ha az övük, akkor a másik három is... Mindenesetre a jövő megadja erre a választ és a három idegen játékos elbúcsúzhat Mister „G”-től.

Lehet, hogy rövidesen feleletet kapunk, de az is megeshetik, hogy hosszú ideig tart a mérkőzésük. Azonban bizonyosak lehetünk abban, hogy ameddig el nem dől a játszma, Mister „G” nem jelenik meg a csillogó tengerparton szemüvegével, nyolcvan esztendőjével, nem nézi sajnálkozással a frakkos, cilinderes, estélyruhás rulettereket és az ide-oda pattogó fehér labdát sem kíséri figyelemmel. És mindez a szolgáltatás, „maitre d'hotel”-eket érinti a legfájdalmasabban, akik bánatosan veszik tudomásul, hogy újra nőtt a ki nem adott szobák száma és újra csökkent az idegenforgalom.

GELLÉRTI LÁSZLÓ

ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 10.12, London 17.85 és fél, Newyork 446.00, Brüsszel 74.80, Milánó 22.50, Amszterdam 236.75, Berlin 178.00, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.40.

— Október 29-én jelenik meg XII. Pius nána első enciklikája Rómából jelentik: Vatikáni körökben úgy tudják, hogy XII. Pius pápa első enciklikája október 29-én tizenköt különböző nemzethez való missziós üniszók felszentelésének alkalmából jelenik meg. Az enciklia Pzsaías próféta könyvének tizennegyedik része bírók versével kezdődik: „Összetörte az Ur a hatalmaskodók vesszejét”. Az enciklia, hírek szerint, első sorban a vallásellenes tanokkal szemben foglal állást.

— Négy hajót szállít Olaszország Romániának. Rómából jelentik: Az olasz gyárakban jelenleg 15 hajó építésén dolgoznak. E hajók közül négyet Románia részére szállítanak.

— AMERIKA CENZURÁZZA A NÉMETORSZÁGI POSTAI KÜLDEMÉNYEKET. Berlnből jelentik: A német-amerikai kereskedelmi kamara tiltakozó levelet juttatott el az Egyesült-Államok külügyminiszteréhez azért, mert az amerikai postát utközben gyakran cenzurázzák Angliából ugyanis a levelek egy részét nem továbbítják, hanem visszaküldik azt a feladó címére. A tiltakozó levélre az Egyesült-Államok külügyminiszteruma úgy intézkedett, hogy ezentul a postát Olaszországon keresztül küldik, hogy így elkerülje az angol blokádot.

— Sven Hedin berlini utjának magyarázata. Stockholmból jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint Sven Hedin, a világhírű felfedező nyilatkozatot tett amely szerint berlini utazása és Hitler kancellárnál tett látogatása saját kezdeményezéséből történt és semmiféle teletős svéd személyiség előzetesen nem tudott utazásáról. Sven Hedin még hozzátette, hogy Svédország iránti aggodalma és békevágya indította arra, hogy Berlinbe utazzon.

— EGY NÉMET CÁFOLAT. Amszterdam. A Telegraph című lap berlini tudósítás nyomán megcáfolja azt a hírt, hogy november elsén új lengyel államot alapítanak. A lap szerint még sok időnek kell eltelni, amíg a német kormány abban a helyzetben lesz, hogy leszögezhesse álláspontját Lengyelország jövőjével kapcsolatban.

— Szlovákia új moszkvai követe. Pozsonyból jelentik: A szovjetkormány Tiszo Franonak, Szlovákia új moszkvai követének a működési engedélyt megadta.

Három igaz szó

Gárdonyi szemüveg kiváló

Bul. Reg. Maria 22.

— A N. U. Frontjának titkárai Bucurestiben. Constantin Giurescu, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának minisztere megbeszélésre hívja a Front mezőgazdasági, kézműves, ipari, kereskedelmi és értelmiségi csoportjainak összes helytartósági és megyei titkárait. A megbeszélés időpontja: október huszonharmadika, hétfő délután öt óra. Az értekezletet, amelyen Constantin Argetoianu miniszterelnök elnököl, a képviselőházban tartják meg.

Légvédelmi jelentkezések sorrendje

A Central-moziban tartandó légvédelmi előadások mai, holnapi és holnaputáni sorrendje a következő:

Október 22-én: délelőtt 10—11 óráig a város és megye, 11—12 óráig pedig a rendőrség és a kataszteri hivatal, valamint a folyammérnökség tisztviselői és alkalmazottjai számára rendeznek légvédelmi előadást.

Október 23-án: VI. kerület 8—8.50 V—Y betűig, 9—9.50 A—E betűig, 10—10.50 F—J betűig, 16—16.50 K—O betűig, 17—17.50 P—U betűig.

Október 24-én: VII. kerület 8—8.50 W—Y 9—9.50 A—F, 10—10.50 F—J, délután 16—16.50 K—O, 17—17.50 P—U betűig.

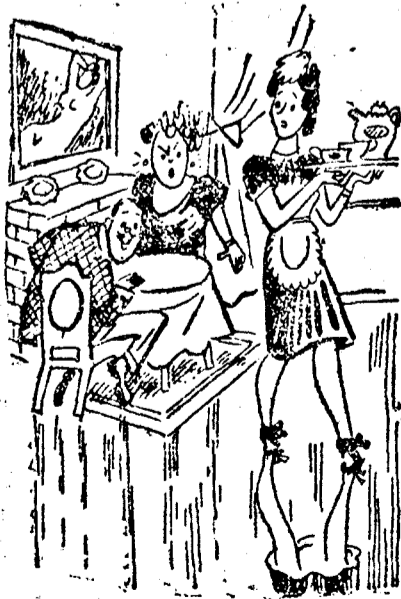
— Elsüllyedt egy syéd kereskedelmi gőzös Stockholmból jelentik A Gustav Adolf 14.500 tonnás svéd kereskedelmi gőzöst, amely különböző árukat szállított Angliába, a Scotland-szigettől északra elsüllyesztették. A hajó személyzetét egy norvég gőzös mentette meg.

- ELISABETHA BERGNER
- EL SABETHA BERGNER
- ELISABETHA BERGNER
- ELISABETHA BERGNER
- ELISABETHA BERGNER

kedden a CORSO-ban

ELLOPOTT ÉLET
ELLOPOTT ÉLET
ELLOPOTT ÉLET
ELLOPOTT ÉLET
ELLOPOTT ÉLET

Tulbuzgóság

— Nézze, Mari, én szeretem, ha maga tisztán takarít, de egy kissé tulzás így kifényesíteni a parkettát.

Női és férfi kabát-és ruhaszövetek

már csak e hó végéig a felemelt árak előtti arakon

L. Motiu áruházában

— NEGYVENNYOLC MILLIÁRD LEIRE EMELKEDETT A FORGALOMBAN LEVŐ BANKIEGYMENNYSÉG. Bucurestiből jelentik: A Banca Națională szeptember 23-ikán lezárta szokásos heti jelentése szerint a forgalomban levő bankiegymennység a megelőző hetéhez viszonyítva 903 millióval emelkedett és elérte a 47 milliárd 566 millió lejt. A jegybank szeptember 30-ikán lezárta heti jelentése viszont arról számol be, hogy a forgalomban levő bankiegymennység szeptember 23-ika és 30-ika között további 401 millió lelet növekedett és 47 milliárd 977 millió lelet végösszeget ért el. Két hét leforgása alatt tehát egy milliárd 304 millió lejt értékben bocsátott új fizetési eszközöket a pénzforgalom rendezésére a jegybank. Az elmúlt hó utolsó két hetében a jegybank aranykészlete 20 milliárd 322 millió leiről 20 milliárd 393 millió leire emelkedett, a szaporulat tehát kerekén 71 millió lejt A bankjegyek fedezeti aránya szeptember 23-ikán 36.01 százalék volt, szeptember 30-án pedig 35.83 százalék. A kereskedelmi váltótárca összege a szeptember 23-iki heti jelentésben 16 milliárd 976 millió lejt volt, 704 millió lelet több, mint a megelőző héten szeptember 30-án pedig már 17 milliárd 171 millió lelet szerepel a jelentésben.

Uriasszenyokat, leányokat rövid idő a't megtanított szelni, varrni a pesti Nágai módszere szerint. — Virág női divatszalon, új Neuman-ház, a Dacia mellett.

— Vasúti forgalom Kiel és Lemberg között. Berlnből jelentik: Tegnap óta Kiel és Lemberg között megkezdődött a menetrendszerű vonatközlekedés.

— Dr. Klein szivspeciálista ismét rendel. Aradon, Str. Russu Sirianu 4.

— BEHIVÁSOK A SVÉD PARTVÉDELMEKNÉL. Stockholmból jelentik: A svéd partvédelmi tüzérség tartalékos tisztel és katonasága körében nagyarányú behívásokat rendeltek el.

— Dr. Muscan újból rendel. Str. V. Goldis 9.

— Drótnélküli képtávírozás Tokió és Berlin között. Tokióból jelentik: Tegnap óta kísérleteket folytatnak Tokió és Berlin között a drótnélküli képtávírozás terén. A japán kormány kijelentette, hogy a kölcsönösség alapján hajlandó az összes államokkal rendszeres képtávírozószolgálatot létesíteni.

— LÉGIPIADÓ VOLT ANGLIA ÉSZAKKELETI RÉSZÉN. Londonból jelentik: Szombaton délután Anglia északkeleti részén légi piadót rendeltek el.

— Sirkövetés. Néhai özv. Bréger Izsákné sirkövetét vasárnap délelőtt 11 órakor avatják az aradi ortodox izraelita temetőben.

— Emésztési kúrtések a bőrön sok esetben hamar elmúlnak, ha bélműködésünket reggelenként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

— Tánccélután a Református Otthonban. Az Ifjúsági Keresztyén Egyesület vasárnap, f. hó 22-én a. u. 5 órai kezdettel a Református Otthonban tánccélután rendez, melyre az érdeklődőket szeretettel meghívja.

Ahol még olcsón lehet vásárolni...

Az utóbbi napokban, több aradi napilapban feltűnésteltő hirdetés jelent meg, amelynek szövege ma is általánosan szövegesd tárgyát képezi. A hirdetésben ugyanis, egy általánosan ismert Avram Iancu-téri divatáruház hirdeti, hogy a női és férfi kabát és ruhaszöveteket még a felemelt árak előtti árakon árúsítja.

Ez a valóban feltűnésteltő hír érthető érdeklődést vont maga után. — mert a nagyközönség az ismert céggel szemben a legnagyobb bizalommal viseltetik — nagyban fokozta a vásárlási kedvet. Értesülésünk szerint, ez a kedvező vásárlási alkalom a hó végéig fog tartani. Mint köz tudomásu, a szükségleti cikkek emelkedő tendenciát mutatnak és ezért megnövekedett, ha van még alkalom a régi árakon vásárolni.

50 milliós belső kölcsön a vilnai kerület gazdasági ujáépítésére

Kaunas A litván távirati iroda jelenté: A litván parlament ötven milliós belső kölcsönt szavazott meg a vilnai kerület gazdasági ujáépítésére. A litván külügyminiszter és a kaunasi orosz követ tegnap tanácskoztak a átadás módjairól.

— Aradváros hivatalos lapjának ünneplő száma az Uralkodó születésnapja alkalmából. Aradváros vezetőségének határozata értelmében a város hivatalos közlönye ünneplő köntösben jelent meg Öfelsége II. Carol király születésnapja alkalmából. Az ünneplő szám a szokásos hivatalos anyagon kívül dr. Crăznic S. Eugen, a város közigazgatási szolgálati főnökének a királyi születésnap alkalmából rendezett ünnepélyen elmondott beszédét, az Uralkodóhoz intézett szerencsét kívánó táviratot tartalmazza, valamint rövid beszámoló az aradi ünnepségről.

— Segélybizottság utazik Magyarországra és Romániába a lengyel menekültek érdekében. Brüsszelből jelentik: A lengyel menekülteket segélyező, nemrég megalakult nemzetközi egészségügyi bizottság elhatározta, hogy küldöttséget mentse Magyarországra és Romániába az ottan levő gyűjtőtáborok felkeresésére. A küldöttségben orvosok, gyógyszereszek és betegápolók kapnak helyet és ellátják őket gyógyszerrel és különféle betegápolásra szükséges felszerelésekkel.

Kardos Ditta Párisban tanult és a Cluj-i egyetemen végzett franciászakos nyelvtanár órákat vállal kezdőknek, haladóknak és liceumi tananyagot correpetál. Bul. Regina Maria 12 bis. I. em.

— Al. Constantinescu liceumi tanár, volt alpolgármester az aradi strájerleligio új parancsnoka. A strájerleligio parancsnokság október elsején érvényesül az aradi strájerleligio parancsnokává Alexandru Constantinescu liceumi tanárt nevezte ki Ascaniu Crisan igazgató helyébe. A parancsnokság átvétele alkalmából jegyzőkönyvet vettek fel. Az új parancsnok nyomban megkezdte működését.

Legolcsóbb temetkezési vállalat a
KLUG TESTVÉREK Bul. Reg. Ferdinand 37
Saját készítmények.
TELEFON ARAD: 14-30. TEL. UJARAD: 20-22.

— Hárommillió kilogramm kenyert két és egy negyedmillió kilogramm húst fogyasztanak naponta a francia katonák. Párisból jelentik: A francia lapok hosszabb cikkeiben számolnak be a francia hadsereg élelmezési szolgálatának tevékenységéről. Megállapítják, hogy a francia katonák naponta hárommillió kilogramm kenyeret és két és egy negyedmillió kilogramm húst fogyasztanak.

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák
„CONCURENTA” Mihaleczky Sándor
asztalosnál
Bulevardul Regele Ferdinand 15.
A lutheránus templommal szemben.

— **MENETRENDVÁLTOZÁS AZ ARAD-HEGYALJAI VILLAMOS VASUTON.** A hegyaljai villamos vasut vonatal folyó hó 22-től kezdődőleg a következőképpen közlekednek: Aradról: 5.10, 7.55, 11.30, 14.08 és 17.55 órakor. Pankotáról: 5.05, 7.50, 11.30, 14.10 és 17.55 órakor. Végül Radnáról: 5.25, 8.10, 11.50, 14.30 és 18.15 órakor.

— Az agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek reggel felkeléskor egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű székürülést biztosít, azonkívül a gyomor és a belek működését előmozdítja és kielégítő emésztést hoz létre. Kérdezze meg orvosát.

— **EGÉSZ ÉVRE 50 SZÁZALÉKOS UTAZÁSI KEDVEZMÉNY HERKULESFÜRDŐRE ÉS DORNAVATRÁRA.** Bucurestiből jelentik: A vasut vezérigazgatósága 50 százalékos vasuti kedvezményt engedélyezett Herkulesfürdőre, Dorna-Vatra és a Prahova völgyében levő üdülőtelepekre utazók részére. Az 50 százalékos vasuti kedvezmény egész évben érvényes.

A HAKOAH sportegyesület vasárnaptól kezdve minden vasárnap délután az egyesület helyiségében, Str. Consistorului 42. **táncdélutánt rendez**

— A minorita-templom felszentelési ünnepének évfordulója. A ma fennálló belvárosi templomot 1902-ben, a rend aradi működésének 200 éves jubileuma alkalmából lebontották és a rendházzal egyetemben az aradi minoriták kizárólagos anyagi erejéből ujáépítették. Közel 10 évig tartott az építkezés és 1911. október 22-én az új, mai formájában fennálló templomot Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök felszentelte. A felszentelést a minorita-rend minden évben október 22-én megünnepli. Vasárnap, október 22-én délelőtt 10 órakor ünnepélyes nagymise lesz és egész napon keresztül gyűjtönek a külföldi misszió alapja javára. Délután negyed 7 órakor Rózsafüzér ájtatosság, ezt követi 7 órakor az első lelkigyakorlatos szentbeszéd, amelyet hét napon keresztül minden nap este 7 órakor Szalay Mátyas dr. sepsiszentgyörgyi esperes-plébános mond. Az aradi hívek ezen a lelkigyakorlaton készülnek elő Krisztus Király, október 29-iki ünnepére.

— **Megegyezés a Szentszék és az olasz kormány között.** Rómából jelentik: A fascista testületi kamarában törvényjavaslatot nyújtottak be a Szentszék és az olasz kormány között legutóbb létrejött megegyezés jóváhagyása tárgyában. A megegyezés elismeri a pápa kizárólagos jogát, hogy lelkikben bíráskodjék az uralkodó és a királyi család tagjai felett. A lelki gondozással az uralkodó és a királyi család mellé főkaplánt osztanak be, püspöki jogokkal és kiváltságokkal. Ezt a főkaplánt a király és császár nevezi ki a Szentszékek történeti bizalmas egyetértésben.

— **Lengyel biboros nyilatkozata a magyarok vendégszeretetéről a lengyel menekültek iránt.** Vatikánváros, Hlond lengyel biboros a Közéneuropai Katolikus Kurir című lapnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a legnagyobb nyugtalansággal tölti el a Szovjet által elfoglalt területek vallásértelmei helyzete. Ezeknek a területeknek a lakosai nagy morális szenvedéseken mennek keresztül és ezért aggodalommal tölti el sorsuk. Meghatotta a biboros az a szerzetesek gondoskodás, amelyben Magyarországon a lengyel menekülteket részesítik. A legmelegebb köszönetemet küldöm Magyarországnak — mondotta a biboros. — amely a mindig testvéri lengyeleket most is gondjaiba vette. A biboros végül melegen emlékezett vissza a budapesti eucharisztikus kongresszusra, amelyen a budapesti eucharisztikus kongresszuson eltöltött napokra.

Modern képkerevezést és üvegezést legolcsóbban vállalok Szabady Béla Mărăsești-ucca 6. sz.

— **Az aradi orvoskamara segélyakciója.** Az aradmegyei és városi orvosi kamara, miután értesült dr. N. Marinescu közegészségügyi miniszter felhívásáról az ország népe egészségének megvédését illetően, az egészségügyi hadjárat hathatósabbá tétele céljából a fertőző és ragályos betegségek ellen, a szenvedők és nincstelenek segítségére siet. A kollégium felhívást intéz az összes tagokhoz, hogy járuljanak hozzá mindannyian a segélyező-akcióhoz felesleges ruhaneműekkel, vagy legalább egy inggel. A hozzájárulást a Kollégium megbízottjának tudomására kell hozni, aki október 22—30 között a tagok lakását felkeresi, az adományok átvétele végett.

Végkiárusításból I. GRÜNBERGER Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

— **Nagy érdeklődés mutatkozik a vasárnapi birközverseny iránt.** A Hercules vasárnapi birközversenye iránt, amelyet délután 4 órai kezdettel a Iosif Vulcan iskola tornatermében bonyolít le az egyesület, sportkörökben nagy érdeklődés mutatkozik. Különös érdeklődéssel várják a Hercules új ökölvívő-gárdájának bemutatkozását.

Hollywoodi boldogság
Az amerikai filmszínész nő fivérét megkérdezi egy ismerőse:
— Mit csinál a kedves nővére? Jól érzi magát Hollywoodban?
— Nagyszerűen! — hangzik a felelet. — Egyik remek partit csinálja a másik után.

— **Aradi nyertesek a „Jóbarát” pályázatán.** A kolozsvári „Jóbarát”-nak, amely az erdélyi magyar diákság legrészletesebb folyóirata, nyári pályázatán az aradi római katolikus főgimnázium pályázói elismeréreméltó sikert arattak. A gimnázium két növendéke ugyanis első díjat nyert: Scholtz László VIII. o. t. természettudományi és Csáky István III. o. t. irodalmi pályáru dolgozataival. Továbbá Náhlik László IV. o. t. könyvtudományban részesült, míg Öry Huba III. o. t. dicséretet érdemelt. Ez a szép siker örömmel tölti el mindazokat, akik figyelemmel kísérik az aradi katolikus gimnázium tanulójának fejlődését.

— **A „Vasárnap” új száma rendkívül változatos és minden részében időszerű tartalommal jelent meg.** Kiemeljük belőle a következő cikkeket: Noszlopi László dr.: Kommunizmus, nemzetiszocializmus, fasizmus, keresztény rendiség. Francois Mauriac: Franciaország ragaszkodik eszményeihez. Dr. Weninger Antal: A pánszekszualizmus kritikája. Franz Werfel: Aminek nincsen krízise. Paul Claudel: Ahogy ezt a rettenetes vihart hallgatom. Tomka Agoston S. J.: Egyház és a) politika, b) vagyon, c) ifjúság. Bérczy Lajos: Petőfi hallgat. Pintér Ilona: Találkozás. Blédy Géza: X. 13. Nagy Méda: Elisabeth Browning, a legnagyobb angol költőnő. Az időszerű kérdések vonalán áll a színes „Kultúra és élet” rovat és a Krónika. Dezsényi Béla, Rónav György és Holló Ernő költeményei és két szép boríték-illusztráció gazdagítja a lap tartalmát, mely a szépen fejlődő „Vasárnap” eddigi legsikerültebb számai közül való. Szeretettel ajánljuk minden keresztény magyar család figyelmébe.

Műhelynek, irodának, klubnak, földszinti kertes helyiség azonnal kiadó. Bul. Dragalina 26.

Német repülőgéptámadás az angol partok ellen

Londonból jelentik: Szombaj délután az északkeleti partvidéken légiaradót rendeltek el, de félóra leforgása alatt elhangzott a „veszély elmult” jelzés. Röviddel később újabb légvédelmi aradót kellett elrendelni, mert két repülőgép, melynek hovatartozandósága nem volt megállapítható, támadást intézett Couhull és Grimsbey ellen. Az angol légharító ütegek a támadó repülőgépeket menekülésre kényszerítették.

— **A KÖLCSEY EGYESÜLET KÖZGYÜLESE.** A Kölcsey Egyesület november ötödikén délelőtt 11 órakor a Kulturpalota művészsobájában tartja meg évi közgyűlést, melyen az elnökség beszámol az elmúlt munkaévről, kicéltett közművelődési tevékenységről és az 1930—31-ben tervbe vett teendőkről. Az első irodalmi és zenéi előadást az egyesület Petőfi halálának 90-ik évfordulója alkalmából nagyszabású műsorral november 19-ikére tervezi a Kulturpalota nagytermében. A Kölcsey Életiskola megnyitóját 22-ikén este lesz a Kulturpalotában.

Ien- és pamutvásznakai, kimaradt aszfaltműveket lakásomon árusítom.

— **Légvédelmi oktatások az iskolákban és egyesületekben.** Az AAT (légitámadások elleni védekező alakulat) törvényének hetedik szakasza szerint az iskolák, egyesületek, vállalatok a következőképpen kell, hogy teljesítsék a kötelező légvédelmi oktatásokat: 7 óra szeptemberben, 4 óra októberben, 2 óra novemberben, 2 óra decemberben, 2 óra januárban, 4 óra februárban, 2 óra márciusban, 2 óra áprilisban, 2 óra májusban. Azoknak az intézményeknek és vállalatoknak a személynévei, amelyek nem élveznek nyári szabadságot, résztvehetnek június, július és augusztus hónapokban is az előirányzott előadásokon. hogy 1940 szeptember elsejére, amikor megkezdődik a felhívás-gála, mindenki rendelkezzen a könyvecskéjével, amelyben fel kell hogy legyen tüntetve a 24 légvédelmi oktatáson való részvétel, az AAT törvényének tizenegyedik szakasza szerint.

— **WIZO.** Hétfőn délután 6 órakor hivatalos légvédelmi előadás.

— **Ha folytonos bélpangásaitól és túlsok gyomorsavától okvetlen meg akar szabadulni, úgy ne mulassza el reggelenként egy negyed, esetleg fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet éhgyomorral inni.** Kérdezze meg orvosát.

— **Rendőrségi hírek.** Leib Mária, Dorobantör-ucca 5. szám alatti aradi lakosnő tegnap súlyos gyomorgörccsökkel a kórházba szállították. Az úgyben, ahol öngyilkosság gyanúja látszik felvetődnek, a rendőrség megindította a vizsgálatot. — Hegedűs Gyula, Badea Cărtan-ucca 16. szám alatti lakos öngyilkossági szándékból marólugot ivott. A mentők az életuntat beszállították a kórházba. Állapota életveszélyes. Tettének oka ismeretlen. — Nadaban Sofia, Economiei-ucca 39. szám alatti lakosnő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik október 18-án egy 5000 lei értékű szőnyeget loptak el tőle. — Păcurariu Gheorghe nevű aradi lakos ugyancsak feljelentést tett ismeretlen zsebmetszők ellen, akik zsebéből 100 leit kiloptak. — A rendőrség az összes fenti ügyekben megindította a vizsgálatot.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK VASÁRNAP.

FÖLDES gyógyszerár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerár, Piata Avram Iancu
HÉTFŐ:
VOJTEK gyógyszerár, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszerár, Piata Mihai Viteazul
BERNÁTH gyógyszerár, állomással szemben,
BERGER gyógyszerár, Saguna-ut.

Nem kell többé illetőségi bizonyítvány az állampolgári jogosultság igazolásához!

Az új állampolgári törvény-módosítás intézkedései
Az Aradi Közlöny részletes tájékoztatója

A Monitorul Oficial október 20-iki, 243. száma közli az állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló törvény módosítását, amely két rendkívül fontos rendelkezést tartalmaz. Az egyik értelmében meghosszabbítják az utólagos állampolgársági jelentkezés határidejét, másrészt pedig

az állampolgárság elnyerését nem az illetőség, hanem a jelenlegi Románia területén való lakás igazolásától teszik függővé.

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában megemlékeztünk gróf Bánffy Miklósnak, a Romániai Magyar Népkegyesség elnökének közbenjárásáról és arról az előterjesztésről, amelyet az utólagos állampolgársági jelentkezésekkel kapcsolatban tett. Mint jelentettük, Bánffy Miklós gróf ígéretet kapott a kérdés kedvező elintézésére és

a most megjelent törvény a Magyar Népkegyesség elnöke által előterjesztett javaslatokat tette magáévá.

A törvény, amely egy szakaszból áll, az állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvény 62. szakaszát módosítja a következőképpen:

„A csatolt területek lakói román állampolgároknak tekintendők csatolás által a békeszerződés feltételeinek előírásai szerint, úgy amiként azokat az 1924. február 24-iki állampolgársági törvény magyarázta és alkalmazta.

Azok, akik közülük nem teljesítették idejében az 1924. február 24-iki törvény követelményeit.

1940. február 1-ig kérhetik

az állampolgársági névsorba való felvételüket. A kiskorú gyermekek, akik vagy árvák vagy pedig szülei nem ismeretesek és akiket az állampolgársági névsor összeállításakor a csatolt területeken nem irtak be hivatalból és sem a felügyeletükkel megbízott személyek vagy intézmények nem kérték az állampolgársági névsorba való bejegyzésüket, 1940. február 1-ig ezekbe a névjegyzékekbe beírathatók.

Ugyanaddig az időpontig irhatók be az állampolgársági névjegyzékekbe azok a kiskorú gyermekek is, akiket függetlenül születési helyüktől és születési időpontjuktól.

a csatolt területen lakó román állampolgárok adoptáltak 1939. október 1-ig.

Az említett szakasz második, harmadik, negyedik bekezdésében foglalt személyek utólagos bejegyzése az állampolgársági névjegyzékbe azon községi előjáróságoknál történik, amelyek területén ezek a személyek az állampolgársági névjegyzék összeállításakor laktak, vagy pedig ahol a jelen törvény megjelenésekor laktak.

Az érdekeltek írásban kötelesek az említett községi előjáróságokhoz kérvényt beadni és ezekhez okmányt kell csatolni, mellyel igazolják, hogy 1918. december 1-én — az egyesítés időpontja — vagy 1921. július 26-án — a trianoni szerződés ratifikálásának időpontja — a csatolt területek, vagy pedig az okirályság valamelyik községében laktak és a fenti időpontoktól a jelen pillanatig nem folyamodtak más állampolgárságért.

A községi előjáróságok a most megadott határidő lejártáig minden hónap végén táblázatokat készítenek azokról, akik az utólagos bejegyzésért hozzájuk fordultak és ezekben a táblázatokban külön-külön fel kell tüntetni az egyes kérvényezők által csatolt igazoló okmányokat, anélkül azonban, hogy a kérvények fel lett döntenének.

Az így összeállított táblázatokat legkésőbb öt napon belül közvetlenül az igazságügyminisztériumhoz kell eljuttatni, amely azokat felülvizsgálja és dönt a kérvények felett.

A minisztérium határozata alapján ezek a táblázatok végérvényesek maradnak.

A táblázatokat a hivatalos lapban közlik és

egyidejűleg elküldik azokat a községi előjáróságokhoz az állampolgársági névsorba való bevezetés végett.

Azokat, akik ezekben a táblázatokban szerepelnek, úgy tekintik, hogy csatlakozás után kapták meg a román állampolgárságot és nem alkalmazzák velük szemben az állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvényben foglalt korlátozásokat.

Az állampolgársági bejegyzésre vonatkozó kérvények hálveamentesek.

Mindazokat, akik a jelen törvényszakasz feltételei szerint nem kérik utólagos bejegyzésüket, úgy tekintik, mint akik

lemondtak a román állampolgárságról.

A listákba a törvény megjelenéséig eszközölt beírásokat a községi előjáróságok újra feldolgozzák a jelen törvényszakasz intézkedéseinek megfelelően és azokat 1939. november 10-ig eljuttatják az igazságügyminisztériumhoz.

A jelen törvényszakasz intézkedései nem vonatkoznak a csatolt területek vagy pedig az Okirályság azon lakóira, akiket az 1938. január 22-iki 169. sz. az állampolgársági felülvizsgáltról szóló rendelet-törvény feltüntetett, tekintettel arra, hogy ezek külön szabályozás alá estek.

A rendelet-törvényhez csatolt indokolás többek között a következőket mondja:

„Az állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvény 62-ik szakaszának intézkedései, amint azokat az 1939. július 27-iki 171. számú rendelet-törvény előírta, elégteleneknek bizonyultak arra, hogy a csatolt területek mindazon lakóit beírassák az állampolgársági névjegyzékbe, akiknek a csatlakozás következtében jönni volt a román állampolgárságra. A jelen módosítás mindenekelőtt 1940. február 1-ig hosszabbítja meg az utólagos állampolgársági jelentkezés utolsó határidejét és így módon módot ad az összes jogosultaknak a szükséges formások teljesítésére. Az utólagos beiratkozás végett az érdekelteknek csu-

Iamandi miniszter külön magyarázata

Bucureștii jelentés szerint Victor IAMANDI igazságügyminiszter magyarázó köriratot intézett a királyi helytartókhöz az állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvény 62. szakaszának módosításával kapcsolatban. A körirat mindenekelőtt utal a végrehajtási utasítás indoklására, majd pedig így folytatja: Minden félreértés elkerülése végett és a törvényes intézkedések megvalósításának megkönnyítéseért felkérjük, hogy a helytartóság összes községi előjáróságaival a következőket közöljék:

— Az állampolgársági névsorba való utólagos beírás határidejét 1940. február elsejéig hosszabbították meg. A jelen intézkedés kedvezményét élvezik: a) a csatolt területek azon lakói, akik különböző okokból nem teljesíthették az 1924. február huszonegyedik állampolgársági törvény követelményeit; b) azon kiskorú gyermekek, árvák, vagy ismeretlen szülőktől származó gyermekek, akiket 1924-ben nem irtak be az állampolgársági névsorba és azok, akik gondoskodtak róluk, ezt nem is kérték; c) azon kiskorú gyermekek, akiket a csatolt területeken lakó román állampolgárok adoptáltak 1939. október elsejéig.

A zsidó lakosok kivétel képeznek a fenti felsorolás alól, mivel rájuk nem vonatkoznak a jelen törvény intézkedései.

Azok a személyek, akikre az a) és b) pontok vonatkoznak, abban az esetben, ha Bucovinából, Erdélyből, Bánságból és a Körös vidékéről, valamint Szatmárból, vagy Máramarosból származnak, bejegyzési kérvényükhöz igazolást kell csatoljanak, hogy az egyesítés időpontjában, 1918. december elsején, vagy a trianoni szerződés jóváhagyásakor, 1921. július huszonegyedikén a csatolt területek, vagy az Okirályság valamely községében laktak és a fenti időponttól jelen pillanatig más állampolgárságot nem kértek.

Az utólagos beírásra vonatkozó kérvényt be-

Borzasztó gyomor- és epefájdalmaim voltak...

Mindenekelőtt köszönetet mondok Önnek a küldött GASTRO-D. gyógyszerért, amely bejegésemből kigyógyított. A gyomromban és az epém-ben voltak már évek óta fájdalmaim, étvágyam nem volt és ha ettem is valami keveset, az sem esett jól, úgyhogy alaposan lesoványodtam. De amikor a GASTRO-D.-t szedni kezdtem, fájdalmaim megszűntek, jó étvágyal eszem és már hiztam is pár kilót. Ismerőseim és rokonaim megcsodáltak a gyógyszer gyors hatását. A GASTRO-D.-t, mint kiváló gyógyszert mindenkinek a legmelegebben ajánlom, ez gyors és biztos gyógyulást eredményez. Kérem sziveskedjék előre 8 üveg GASTRO-D.-t küldeni postafordul-tával és utánvétellel, a gyógyszert sokan várják — az ismerőseim és rokonaim, — mert mindenkinek, ahol csak tehetem, ajánlom a szenvedőknek. Raffa Ede, mézáros, Rovine, jud. Arad.

Fenti levélhez nem fűzünk semmi kommentárt, de hisszük, hogy az fölösleges is lenne.

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lel utánvét mellett CSASZAR E. gyógyszerárakban București, Calea Victoriei 124.

pán két igazolást kell bemutatniok és pedig azt, hogy

1918. december 1-én, vagy pedig 1921. július 26-án a csatolt területek vagy az okirályság valamelyik községében laktak és annak igazolását, hogy azóta a jelen pillanatig más állampolgárságot nem kértek.

Ily módon elhárították azokat a sokszor leküzdhetetlen akadályokat, hogy valaki illetőséget tudja igazolni. Ezeknek csupán azt kell igazolniok a kérdéses időpontokban a csatolt területeken vagy pedig az Okirályság területén laktak anélkül, hogy bizonyos időtartamhoz kötnék az ottlakást.

Rendkívül fontos megjegyzése a rendelet-törvény indoklásának, amely a következőket szövezi: „Ugyanakkor kérhetik utólagos bejegyzésüket az összes listáktól kimaradottak, függetlenül attól, hogy ez a helyzetük egy bírói határozat eredményeképpen állt elő, vagy sem. Mindenesetre az érdekelteknek hivatalozniok kell, hogy a fenti időpontoktól a jelen pillanatig nem folyamodtak más állampolgárságért.

Megemlíti az indokolás, hogy a kérdésnek ez a megértő rendezése az egyetlen eszköz arra, hogy végérvényesen és az állam hasznárára rendezzenek egy olyan problémát, amely két évtizeden át állandóan napirenden volt.

lyegmentesen, írásban kell benyújtani vagy ahhoz a községi előjárósághoz, ahol a kérvényező 1924-ben lakott, vagy ahol jelenleg lakik. Az irástudatlan lakosokat szóbeli kérdés alapján írják be és a táblázatokban feltüntetik, hogy a kérvényező nem tud írni és olvasni. A c) pontban foglalt kérvényezőknek igazolniok kell azt, hogy az a személy, aki adoptálta őket, román állampolgársággal rendelkezik, abban az esetben pedig, ha még mindig kiskorúak, a kérvényt az adoptálónak kell beadni az adoptált nevében.

A községi előjáróságok a kérvényekről szóló táblázatokat minden hónap végén összeállítják és azokat az igazságügyminisztérium jogügyi igazságosához továbbítják, a hónap végétől számított öt napon belül. A táblázatokban feltüntetik mindazokat a lakosokat, akik beírásukat kérték, anélkül azonban, hogy utalás történne a kérvény jóváhagyására, vagy elutasítására, fel kell vizsontüntetni a törvényes lapot, amellyel a kérvényező utólagos beírását kéri, valamint a bemutatott okmányokat.

A csatolt területek azon községi előjáróságaival, amelyek az állampolgársági listákat már összeállították az 1939. július huszonegyedik rendelet-törvény alapján, ezeket a listákat újból feldolgozzák az új rendelkezéseknek megfelelően és azokat legkésőbb 1939. november tizig eljuttatják az igazságügyminisztériumhoz. Az iratokat, amelyekre a kérvényeket alapítják, az illetékes községi előjáróságok őrzik meg, hogy azokat szükség esetén az igazságügyminisztériumba lehessen küldeni. A kérvények felett az igazságügyminisztérium dönt és ennek alapján történik meg a végleges beírás. Így tehát a kérvények benyújtása a kérvényezőknek még semmilyen jogot nem biztosít. Mielőtt a minisztériumba a táblázatot elküldenék, a táblázatokat ki kell függeszteni, hogy akik esetleg a táblázatokból kimaradtak volna, felvételüket kérhessék.

Magyar vasuti delegáció érkezett Moszkvába

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: A magyar-orsz határ gazdasági és kereskedelmi forgalmának megboszlására kiküldött magyar vasuti forgalmi delegáció tegnap megérkezett Moszkvába.

Az egyelőre félbeszakított kereskedelmi tárgyalások utrafelvétele céljából a magyar kereskedelmi tárgyalóbizottság időközben utazik Oroszországba.

**KOHOGES ELLEN
FAMEL**
SZÖRPOT MEGBIZHATÓ KÉSZÍTMÉNY

SPORT KÖZLÖNY

Erdekes küzdelem után reális döntetlennel végződött a román és magyar tartalék-válogatottak első találkozása

Magyarország B) - Románia B) 1:1 (1:1)

Bucuresti — ANEE-stadion, 18.000 néző, bíró: Kika
Popovics (Jugoszlávia)

A két ország B) válogatottjainak első összecsapása élvezetes, szép játékot hozott és a mérkőzés a mutatott játék alapján, reális döntetlennel végződött. Mindkét csapat jó teljesítményt nyújtott és a közönségnek gyakran nyílt alkalma a csapatok ünneplésére. Így állt fel a két együttes:

Magyarország B): Csikós — Felföldi, Onódy — Baróti, Tóth (Taxi), Szalai II. — Váradi, Sütő, Hidasi, Nemes, Tolvaj. Románia B): Justin — Petrescu, Lengheriu — Demetrovici, Dragan, Nistor — Lukács, Törzsök, Constantinescu-Grecu, Dunăreanu, Gica Popescu.

Hidasi indította el a labdát és az első percekben a honi csapat van támadásban, de Popescut szerelik, majd a 12. percben Dunăreanu holtbiztos helyzetből is kapu fölé bombáz. A 14. n. vezetéshez jut a magyar csapat:

a két szélső össziátéka után Tóth nagyszerűen kiugrasztja Sütőt, kinek lövése nem téveszt célt. (1:0).

A gól után a román együttes erélyesen rohama, de a 28. p. Dunăreanu ismét az eget bombázza. Lukács pedig a kapu szájából is mellé tud lőni. Most határozott fölényben játszik a román együttes és a 35. p. sikerül is egyenlítés:

Onódy, hibájából Constantinescu-Grecu körül jó helyzetbe és közelről a meglepett Csikós mellett a hálóba továbbítja a labdát (1:1).

Szünet után előbb a magyar együttes rohamoz és három szögletet is ér el, de ezeket a román védelem hárítja. Popescu két lefutása veszélyeztetti Csikós kapuját, de az egyik elszáll a kapu felett, a másik Csikós zsákmánya. Ezután a

játék változatos lesz és mindkét kapu gyakran van veszélyben. A 26. p. Gica Popescu futty után gólt lő, Érvénytelen, mert előzetesen kézzel érintette a labdát. Két perccel a befejezés előtt hasonlóképpen kezezés miatt érvénytelen gólt ér el a magyar csapat is Hidasi révén.

A magyar együttes védelmében Csikós jól működött, de a hávédék közül csak Felföldi elégitett ki. A fedezetsorban a „kullancs” szerepet pompásan játszó Tóth tünt ki, elől pedig a két összekötő, főleg azonban Nemes érdemel dicséretet. A román együttesben a védelem kitűnően játszott, főleg Justin kapus. A fedezetsorban Demetrovici rutinja tünt ki, a csatársorból pedig Gica Popescu gyors lefutásai érdemelnek dicséretet.

Nyilatkozatok:

Economu, román szövetségi kapitány: Elégedett vagyok a döntetlen eredménnyel, mert vereségre voltam elkészülve. Nistor, Constantinescu-Grecu és Popescu voltak a legjobbaink, a magyaroknál Tóth és Nemes volt jó.

Vitéz Ginzery Dénes, magyar szövetségi kapitány: Csapatunk formán alul játszott, a döntetlen megfelel az erőviszonyoknak, a mai játék után.

4.20 porokor vasárnap:

A budapesti rádió helyszíni közvetítése a bucaresti-i válogatott mérkőzésről

A magyar rádió Budapest I. rádióállomásán, romániai időszámítás szerint, délután 4 óra 20 perces kezdettel közvetítést ad a Bucarestben lejátszásra kerülő Magyarország-Románia válogatott labdarúgó-mérkőzés második félidőjéről. A közvetítés a bucaresti-i ANEE stadionból lesz és azt PLUHÁR István, a közismert magyar speaker fogja konferálni.

O AMTE-AAC edzőmérkőzés. Vasárnap délután fél 12 órai kezdettel az atléták sporttelepén az aradi munkáscsapat az AAC ellen játszik barátságos edzőmérkőzést.

O BOLDIZSÁR VÉD VASÁRNAP A MAGYAR VÁLOGATOTTBAN. A szegeci Tóth, a magyar válogatott kapusának társadalmi nem javult oly mértékben, hogy vasárnap ő védhetné a magyar A) csapat kapuját, ilyenformán Boldizsár, a Kispest kapusa fog a magyar csapathoz védeni, aki időközben renitensen utazott Bucarestbe. Itt írjuk meg azt is, hogy Rodola kihagyásával kapcsolatosan különböző hírek voltak forgalomban és bár a hivatalos jelentés szerint Rodola formán kívül van és ezért nem került a csapathoz, jólérsült helyen így tudják hogy a kitűnő válogatottat azért hagyták ki, mert nem akarta magáévá tenni a szövetségi kapitány taktikai elgondolásait.

Az Ön otthona már évek óta Budapesten, a
RENAISSANCE PENSIO BUDAPEST szívében a belvárosban!
IV., Irányi-utca 21.

Minden szobában tökéletes komfort: Hideg-melleg folyóvíz, központi fűtés, tágas társashelyiségek. Elsőrangú konyhájában kívánatra diéta. Éjjel és nappal lift. Fürdőszobás apartamentek. Olcsó árak. Hosszabb tartózkodásnál engedmény. Budapestnek majdnem valamennyi autóbussz és villamosvonala a közvetlen közelben áll meg.

Pluhár István „majdnem” előadást tartott Aradon is

Későbbi időpontban kerül sor a népszerű rádió-szpikek sportelőadására

Pluhár István, a magyar rádió szpikek, aki sportkörökben híhetetlen nagy népszerűségnek örvend, mint ismeretes, hétfőn Kolozsváron tart előadást. Aradi sportemberek szerették volna megnézni Pluhárt egy aradi előadásra is, amelyet kedden tartottak volna meg és e célból szombaton érintkezésbe léptek távbeszélőn a Bucarestben tartózkodó Pluhárral, aki azonban közölte, hogy elfoglaltsága miatt nem tehet eleget az aradi meghívásnak. A tervet azonban mégsem ejtették el véglegesen és a közeljövőben módot keresnek arra, hogy a népszerű rádió-szpikek Aradon, esetleg Temesváron és Nagyváradon is, előadást tartson a sporttal és a sportközvetítéssel kapcsolatosan.

Micola csatárt játszik a Gloriában a vasárnapi kupamérkőzésen

A megyesi Sparta ellen gyengébben szerepelt Gloria összeállításában a Metalosport elleni kupamérkőzésre változások állottak be és a multvasárnapi csapatból Theimer és Fritz maradtak ki. Theimert Slavei helyettesíti. Fritz helyére pedig Farkas húzódik közre és ennek helyére Micola jut. A fedezetsorban a fiatal Caius kap helyet, akinek szereplése elé nagy érdeklődéssel tekintenek. A Gloria a fentiek alapján tehát a következő tizenegyet állítja ki vasárnap:

Slavei — Régnier, Volentir — Siclován, Codrean, Caius — Tudor, Micola, Farkas, Henegar, Mercea.

A kerületi bajnokság állása a vasárnapi forduló előtt

1. Crisana CFR.	6 6	-	21	4	12
2. AAC	6 6	-	19	6	12
3. Olimpia	5 5	-	20	1	10
4. Unirea	6 4	1	14	8	9
5. Titanus	6 3	1	2	7	4
6. Astra	5 3	-	2	10	7
7. ATE	7 3	-	4	16	17
8. Egyetértés	7 2	-	5	9	12
9. Transilvania	6 2	-	4	7	9
10. Banatul	7 1	-	6	6	24
11. Tricolor	6 1	-	5	5	22
12. Gaiana (törölve)	7	-	7	4	24

A vasárnapi forduló után okvetlenül az AAC kerül a táblázat élére, miután a Gaiana törölték és vasárnap az AAC ellen játszott volna a gál csapat. Az atléták így 3:0 gólaránnyal két ponthoz jutnak, a Crisana pedig nem szerethet pontot, mert vasárnap szabados.

A Sport és Kritika

hétfőn a szokott időben jelenik meg és oldalakra menő, teljesen aprólékos, részletes tudósítást közöl a válogatott mérkőzésekről, nyilatkozatokkal, kritikákkal együtt. Pontosan ismerteti a lap a többi bel- és külföldi sporteseményeket is. Minden elárusítóhelyen kapható.

O A Gloria—Metalosport mérkőzés előtt délután 2 órai kezdettel a Gloria pályán rendezik érdekes mérkőzés kerül lebonyolításra: a Gloria törpe-csapata a piskii CFR, törpe-együttesét látja vendégül. A Gloria mérkőzése alatt egyébként közvetíteni fogják a bucaresti-i válogatott mérkőzést is rádió.

SPORTVONAT BUDAPESTRE

Utlevél nélkül csak egy személyazonossági igazolvánnyal

Aradról indul november 8-án
Budapestre visszajöni nov. 14-én

Az utazás ára Lei 1.800

személyenként oda-vissza, számozott 3-ik osztályu vagonokban. A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethető.

Beiratkozási határidő: 1939 nov. 1-ig.

Jelentkezés:

EUROPA-ROMANIA
menetjegyroda

SÁNDOR könyvkereskedésben
szemben a megyei prefekturával.

A legújabb haiszinesítés, modern frizura, festés és dauer EIPERT-salonjában készül, Str. V. Goldis 6. — TELEFON: 21-41.

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Devaine Erdős Böske

Divatapróságok

Most annivéle ujdonsága van a divatnak, amikkel egy-egy ruhát újja és széppé tudnak varázsolni, hogy jóformán azt se tudom, hol is kezdjem.

Kezdjük ott, hogy most átmenetnek a barna divat is előfordult, hogy egy társaságban voltam a napokban, ahol 8 hölgy közül heten voltak barnában. Ezek a barna ruhák arany talmi ékszerekkel készülnek, illetve ez adja meg tulajdonképpeni díszüket.

Még hozzá arany gyöngv. vagy lánc, többszörösen, ugyanilyen arany karkötő, esetleg Anhangli és arany fülklips. Nagyon szépen mutat rajta és azután természetesen ezt az összeállítást nyugodtan lehet más ruhához is viselni.

Kalapokban egyre jobban viselik a cilindert, formát és ennek sokféle változatát, fontos az, hogy magas legyen és hátul legyen egy széles szallag lefógója.

Nagyon érdekes kalapok kezdenek most lábra, akarom mondani feire kapni. Mégpedig egyszerű tokok, amiknek hátul a két fültől kezdődően neccszerű fátol a disze. Ehbe a fátolba kényelmesen belefér hajunk látszó rolnia, nem kell félni, hogy eső, vagy szél szétborzolja a frizuránkat. Van ez fekete, illetve olyan színben, mint maga a kalap, van azután tőle elütő színű is, ami diszesebbé teszi a formát. Feltétlenül fontos tehát kalapvásárlás előtt, hogy tudjuk azt, hogy legyen az bármilyen kalap is, de hátul okvetlen vagy széles szallagnak, vagy fátolnak lógni kell!

Gyönyörű kötött ruhát láttam tegnap: sötétszürke glóknis, négyrészből kötött szoknya, ily

sötétszürke a derék háta és a háromnegyedes ujjja, az eleje azonban világos szürke, amelynek elején nagy sötétszürke fantázia monogram volt. Az egész valami annyira finom és decens volt, hogy nem volt ember, aki meg ne nézte volna, a hölgyek azért, hogy „levegvék” a mintát, a férfiak pedig pusztán esztétikai szempontból.

A cipőkben újra a parafatalp divatos, de úgy, hogy a magasított talpat beledolgozzák a cipőbe, nem úgy, mint tavaly nyáron, hogy a világos talp kilássék a cipőből. Nagyon érdekesek ezek a cipők, nagy fantáziával készülnek, de persze vigyázni kell annak, aki viseli, mert bizony, mondanom se kell, hogy éppen azért, mert nagyon feltűnőek, még az új formájában is, csakis jólábu, főleg magas nők viselhetik.

A gyöngydiszt nem szabad beszámolómból kihagyni. Gallérok, kézelők, egész kis mellénykék készülnek belőle, legdivatosebb az ezüst gyöngv. vagy a királykék. Vannak egész bevonógyöngyözött ruha-felsőrészek, gyöngvörű mintákban, vagy pedig a szoknyákon látunk elszórtan és elrejtve gyöngymotívumokat a glóknis hajlásánál, amik persze a lépésnél, vagy mozdulatnál roppant sikkesen tűnnek elő.

Végül szeretnék még néhány szót a retikulőről szólni. Olyan retikul-divat van, hogy ilyen még nem volt. Nagy, kicsi, huzott és sima egyaránt, de mind olyan érdekesek, hogy mindegyik egy külön cikket kívánna. Legkedveltebb fazon a tarsoly kecskebőrből és a vállraakasztós nagy táskák, ami azért nem praktikus, mert tumultus esetén túl könnyű dolga van a zseb-, akarom mondani retikul-metszőknek.

Divatposta

Bambli. Nagyon szép volna egy fekete-fehér csikos jersey-ruha, glóknis szoknyával, a deréknál fordítva legyenek a csikók beállítva, egészen odasimulva a testhez, hosszú, szűk ujjakkal, kis bubigallérral, piros accessoirekkel: öv, brüss stb. Üdvözlét.

Tétovázó. Egy fekete és egy szines angora-ruhára van szüksége. A feketét csináltassa egy nehezebb selyemanyagból, glóknis szoknyával, zárt, sima felsőrészrel, szűk ujjakkal. Ezeket a mai ruhákban valóban a szabás a fontos, tulajdonképpen mindegyiknek egy a fazonja. Lehet barna, vagy királykék a másik, persze angorából, vagy valami puha, nagyon jó szövettel. Ez is glóknisan, nem nagyon glóknisan, négy zseb- és szivalaku magas kivágással készüljön. Ha arany díszeket vesz a fekete ruhához, azokat nagyvonalúan tudja a szövetre is alkalmazni. Vegyen azután egy elegáns, fekete kalapot nyulszőrből, széles, fekete círszallag-lógóval, esetleg, ha estére viseli, valami strass-tűt is bele tehet. Üdvözlét.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére: Budapest, Teréz-körút 35., küldjék.

Heti étlen

HÉTFŐ. Ebéd: Zöldségleves, boripörkölt galuskával, gyümölcs. Vacsora: Töltött tojás, ecetes paprika.

KEDD Ebéd: Gombaleves, sonkáskecska, gyümölcs. Vacsora: Rakott karfiol, sajt.

SZERDA. Ebéd: Köményleves, sertéskaral burgonyával, uborka, almáspite. Vacsora: Felvágott, tea, sajt.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Tarkonyaleves, töltött káposzta, rizskoch. Vacsora: Kolbász paprikásburgonyával, paprikasaláta.

PÉNTEK. Ebéd: Halikraleves, ponty, burgonya, turós metélt. Vacsora: Bundáskenyér, spenót.

SZOMBAT. Ebéd: Burgonyaleves, libaháta sültve, ricset, gyümölcs. Vacsora: Libamáj hidegen, déli tözelék, gyümölcs.

VASÁRNAP. Ebéd: Raguleves, gombásrostélyos, savanyu, aranygaluska. Vacsora: Szardinia, sajt, vaj, gyümölcs.

Konyhatilkok

FRANCIA SZELET. Tizennyolc deka vaját huszonegy deka cukorral habosra keverünk, egyenként beleadunk hét tojássárgáját és két tábla melegített csokoládét, nyolc deka apróra őrölt fehér mandulát és végül a hét tojás keményre vert habját és tíz és fél deka lisztet, mástélujnyi vastagra nyújtjuk, szépen megsütjük és darabokra vágva tálaljuk asztalra.

Szigoruan ellenörzik a légoltalmi rendelkezések teljesítését

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, mennyire fontos, hogy mindenki tisztában legyen a polgári légvédelem kötelező intézkedéseivel és rendszabályaival. A most kezdődő hivatalos ellenörzés során a legnagyobb eréllyel lépnek fel a mulasztások kiküszöbölésére és nem beszélve a hiányos légvédelmi berendezéseknek az egyénre és a közösségre való káros hatásáról, csak kellemetlenséget szerez magának az, aki nem teljesíti pontosan az előírásokat. A Kötelező Polgári Légvédelem magyarnyelvű kézikönyve mindenki számára nélkülözhetetlen, mert teljes egészében ismerteti a rendelkezéseket, a rendszabályokat és a közönség felvilágosítására rendezett előadások világos összefoglalását. A Kötelező Polgári Légvédelem kézikönyve az összes dolánytörzsdékben és valamennyi újságárusbódban kapható, ára pedig a közérdekre való tekintettel mindössze 3 lei.

Az „Est-konzern” új kezekben

Budapest. Sajtókörökben és politikai körökben nagy érdeklődéssel tárgyalják azt a tranzakciót, amely az utóbbi napokban ment végbe és amelynek eredményeként a leghatalmasabb magyar újságérdekeltség, Az Est, a Pesti Napló és a Magyarország című napilapok az Atheneum nyomdával együtt a kormány érdekelttségébe mentek. Ismeretes, hogy hónapok óta adóelőjárás folyt az Est r.-t. ellen. Erekre visszamenőleg adóelőitkolással vádolták a részvénytársaságot. A megindult vizsgálat során 3 és fél millió pengő (mintegy 120 millió lei) adó bírságot állapítottak meg a pénzügyi hatóságok. A kényszerítő körülmények nyomása alatt megindultak a tárgyalások az Est lapok és az Atheneum-nyomda átadásáról. A tárgyalások eredményre vezettek. A megállapodás értelmében a három lap és a legnagyobb magyar nyomdávalal a kormány érdekelttségébe ment át, a részvénytöbbség tulajdonosa, Miklós Andorné, Gombaszögi Frida pedig 3000 pengős havi életjáradékot kap, azonkívül kifizették a budai palotáját terhelő mintegy 30 ezer pengő adósságát. Tulajdonában marad a Rigler-papírárugvár r. t. is. Az óriási vagyont, amelyet a három napilap és az Atheneum-nyomda képviselt, ugyszólván ingyen került új kezekbe. Hogy mi fog történni a lapokkal, azt még nem lehet tudni, de a változást már jelzi, hogy Miklós Andor neve lekerül Az Est lapfőjéről. Szó van arról is, hogy Az Est-et, amelynek példányszáma az utóbbi időben erősen csökkent, beszüntetik, a Pesti Naplót pedig átengedik a magyar protestáns egyháznak. A lapvállalatok áriásítása, amely már egy év előtt megindult, teljes erővel folyik tovább.

Weinfeld Rózi kozmetika

Bul. Regina Maria-ut 18. Telefon: 10-94.

GESZTENYE TORTA. Fél kiló porcukrot, fél kiló puhára főzött és szitán áttört gesztenyével, négy tojássárgáját és két egész tojással egy teljes óráig keverjük, akkor beleadjuk a négy tojás keményrevert habját és tíz deka burgonya, vagy rizslisztet. Ha ezzel gyengén összevegyítettük, két torta-ábronsban megsütjük. A csendes sültéshez egy óra szükséges. Ha kihültek, mindig a tortát ketté vágjuk és cukros tejhabbal megtöltjük és a tetejét is és oldalát is tejszinhabbal vonjuk be. Legcélszerűbb csak két lapot tenni egymásra, mert igen magas lenne, ha mind a négyet tennők így, így azután két tortát kapunk.

Módosították a jogi személyiségekről szóló törvényt

A minisztertanács fe hatalmazást kapott az államra veszélyes egyesületek feloszlatására

Iamandi igazságügyminiszter rendelet-törvényt terjesztett aláírás végett az uralkodó elé a jogi személyiségekről szóló 1924. évi törvény módosításáról. A rendelet-törvény értelmében olyképen módosul a törvény 26. szakasza, hogy abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy valamely egyesület a jó erkölcsök, a közrend vagy az állambiztonság ellen működik, vagy pedig kivonja magát a törvény 15. szakaszában foglalt ellenörzés alól és ezáltal jogi személyisége eltér az eredetileg megállapított céltól, a minisztertanács a szakminiszterek előterjesztése alapján megtilthatja az ilyen egyesület működését mindaddig, amíg az egyesület nem alkalmazkodik a törvényes előírásokhoz, sőt elrendelheti az egyesület feloszlatását is. Az utóbbi esetben a jogi személyiség felszámolása az igazságügyminiszterium által történik. Az említett minisztertanácsi határozat kormányzati ténykedésnek számít és azt közigazgatási perrel megtámadni nem lehet.

A jogi személyiségekről szóló törvény 46. szakaszához a következő szöveget csatolják: Abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy

valamely egyesület vezetősége a jó erkölcsök, a közrend és az állam biztonsága ellen fejt ki tevékenységet, kivonja magát a törvény 15. szakaszában foglalt ellenörzés alól, vagy pedig meggondolatlan cselekedetekkel akadályozza az egyesület jó működését, a minisztertanács a szakminiszter előterjesztésére elmozdithatja az egyesület vezetőségét és átmeneti bizottságot nevezhet ki annak élére. A vezetőség egy elnökből, valamint négy vagy hat tagból áll. Az így kinevezett átmeneti bizottság az egyesület legfelsőbb foruma és a közgyűlés, valamint a vezetőség hatáskörét látja el. A közgyűlést csak az átmeneti bizottság hívhatja össze; a szakminiszterium engedélye alapján. A minisztertanács azon határozata ellen, amelyben az egyesületi vezetőséget eltávolítja, nem adható be közigazgatási kereset.

A törvény ötvennegyedik szakaszához még a következő szöveget függesztik: Az egyesület feloszlatása esetén a felszámolók kinevezésüktől számított hat hónapon belül el kell végezni munkájukat.

Győződiék men!

Legolcsóbb férfiuhr, fiuruha, bőrkabát, télikabát különlegességek

MUZZSAY JÓZSEF

cégnél Arad, Merkur-könyv érvénye.

Jogvédő irodát létesítenek Romániában a magyar szinpadai szerzők

Kolozsvárról jelentik: Kádár Imre dr., a Thalia szinársulat igazgatója, néhány napos budapesti tartózkodás után most tért vissza Kolozsvárra. Kádár Imre a Magyar Szinpadai Szerzők Egyesületének meghívására utazott a magyar fővárosba. A Thalia igazgatójával arról tárgyaltak Budapesten, hogy a magyar kiadók bevonásával jogvédő irodát állítsanak fel. A tanácskozás eredményeként a jövőben nem a bucarestii jogvédő iroda védi a magyar szinpadai szerzők romániai érdekeit. A magyar szerzők érdekeinek védelmére Kolozsváron dr. Szeghő Imre vezetésével erre a célra külön önálló jogvédő irodát állítanak fel. A közeljövőben úgy a színházak, mint a műkedvelők kizárólag ennek az irodának az útján szerezhetik be a magyar szerzők darabjait és a jogdíjakat is ide kell befizetniük. A színház és a műkedvelő szinpadok darabellátása így sokkal gyorsabb és egyöntetűbb lesz. Intézkedtek arra vonatkozóan is, hogy a tantiemeket gyorsan és pontosan behajtsák. Ezzel valóban megvédik a szerzők érdekeit, mert a tantiemet valóban az író kapja meg. Kádár Imre kérésére ezenkívül leszállították a jogdíjakat.

Az Arad—Gáj és Pálos—Ótvenes közötti csatorna építésére közmunkára kötelezték több aradmegyei község lakosságát

Négyszázezer köbméternyi földterület felását kell elvégeznie a kötelező munkára borenált 18—60 év közötti lakosságnak

Temestartomány királyi helytartóságának közgazgatási szolgálata rendeletet hozott nyilvánosságra több aradmegyei községgel kapcsolatosan elrendelt közmunka teljesítéséről. A rendelet kimondja, hogy a VII. hadtest műszaki ügyosztályának parancsnoksága által tett közlés értelmében Arad-Gáj, Szentpál, Szentlány, Liváda, Zimándköz, Andrei Saguna, Szabadhely, Mondorlak, Csicsér, Óthalom, Gyorok, Pálos, Ménes, Baracka, Szőlős, Pankóta, Muszka, Galsa Világos, Kovaszinc, Kuvin, valamint több más, az aradmegyei prefektúra által kijelölt község valamennyi, katonai kötelezettséget nem teljesítő, 18—60. év közötti lakója köteles az Arad-Gáj—Simánd—Pálos—Ótvenes és Matca közötti csatornázási munkálatok elvégzésénél közmunkára jelentkezni. A munka feltételeit az aradi vízügyi szolgálat és a katonai hatóságok határozzák meg a munkára jelentkezők pedig kötelesek a szükséges munkaeszközöket magukkal vinni és élelmiszerükről gondoskodni. A rendelet végrehajtásával az aradmegyei prefektúrát, az aradi vízügyi szolgálatot, Aradváros vezetését, valamint az érdekelteket valamennyi közigazgatási hatóságát és csendőrségét bízta meg a királyi helytartóság indokoltul kéri a rendelet, hogy az említett csatorna megépítésénél még mintegy 400.000 köbméternyi terület felásása szükséges. Mivel pedig ezen munkálatok elvégzése a felsorolt és a környékbeli községek gazdasági szempontjából is közérdek, de nemzetvédelmi szempontból is különleges közérdeket jelent, a tartományi helytartóság szükségesnek tartotta a közmunka elrendelését.

Rendkívüli szigorral bünteti a katonai törvényszék a tiltott uton való határátlépést

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári katonai törvényszék Dumitrea Negulescu hadbíró-ezredes elnöklésével tartott tárgyaláson több vádlott ügyében hozott ítéletet, akik tiltott uton lépték át az ország nyugati határát.

A vádlottak előadták, hogy még a nyár folyamán összesen huszan Magyarországra szöktek, ahol szeptember 18-ig tartózkodtak, amikor visszaszöktek Romániába. A magyar hatóságok a nyirábrányi és csengeri gyűjtőtáborokba tartották őket vissza ügyük kivizsgálásáig. A határátlépés vétségét a kolozsvári katonai törvényszék már a nemrég kihirdetett szigorított intézkedések figyelembevételével bírálta el s a vádlottakat súlyos büntetéssel sújtotta. Valamennyiüket két évi börtönrre ítélté, politikai jogaik 5 évre való felfüggesztésével.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A vállalkozókra kivetett adóösszegeket két héten belül közölni kell a behajtási pénzügyigazgatóságokkal

Intézkedések az esedékes összegek letiltásáról

A pénzügyminisztérium körrendeletet bocsátott ki a vállalkozók adójának behajtásával kapcsolatban. Az 1939. április elsején adótörvény értelmében tudvalevőleg az építészeti és egyéb vállalkozókra nem vetnek ki évi adót, hanem ezeknek minden egyes elvállalt munkájuk után kell az esedékes adóösszeget kifizetniük. Minden egyes munkájukról szerződést kell készíteniük s ezt a pénzügyigazgatóságon kell láttamoztatniuk.

Az új pénzügyminiszteri körrendelet értelmében a kivetési pénzügyigazgatóságok ellenőrzéniük kell a vállalkozókra kivetett adókat, valamint a jövő kivetéseket is és gondoskodniuk kell arról, hogy ezeket legkésőbb két hét leforgása alatt közöljék a behajtási pénzügyigazgatóságokkal. Ezzel egyidejűleg közölni kell a vállalkozó pontos nevét és címét, a munkálat helyét, valamint annak a címét, aki a vállalkozóval a munkálatot elvégezteti és annak összegével a vállalkozónak tartozik.

A jelen miniszteri rendelkezés kézhezvételétől számított három napon belül a következő intézkedéseket kell a kivetési pénzügyigazgatóságok végrehajtaniuk. Mindazokban az esetekben, amikor ez még nem történt meg, letiltásokat kell eszközölni. A vállalkozói szerződésekben foglalt munkálatok után az idei pénzügyi évben esedékes adókat letiltják a munkálatonál, vagyis annál a személynél, aki a vállalkozónak a vonatkozó munka díjával tartozik. Abban az esetben, ha ezen adók ügyében más eszközökhöz is folyamodtak, azokat hatálytalanítani kell. A régi tartozások esetében a pénzügyi hatóságok a pénzügyi törvényekben előírt más eszközökhöz is folyamodhatnak és a vállalkozók bármely adósánál letiltásokat eszközölhetnek.

A vállalkozók adósaival közölni kell az esedékes adókat, valamint azt is, hogy azokat milyen részletekben kell kifizetni.

Kerületek szerint osztályozták az aradi tánchelyiségeket

A látványossági adóról szóló törvény 64. szakasza értelmében a táncestélyek, táncos téak, népiünnepélyek, stb. alkalmával a látványossági adót a helyiség alapján kell fizetni és ez az adó aszerint változik, hogy a helyiség milyen körzetben, illetve milyen uccában van. A Monitorul Oficial október 20-iki számában most megjelent az a táblázat, amely ebből a szempontból az aradi uccákat, illetve az említett uccákban lévő termeket, kerteket s helyiségeket beosztja. A táblázat a következő:

a) I. kategória: Horia, Regele Ferdinand a Praporgescu-utig, Regina Maria, Episcopiei, Alexandri, I. C. Bratianu, Eminescu, Vasile Goldis, P. Avram Iancu, I. G. Duca, Moise Nicoara, dr. I. Robu, Berthelot, col. Pirici, General Dragalina, Bul. Carol és Xenopol.

b) II. kategória: V. Babes, Bul. Regele Ferdinand a Praporgescu uttól a Radnei-utig, S. Balint, Bolintineanu, Caragiale, J. Chendi, Ep. Ciorogariu, Closca, Cosbuc, N. Costache, Crisan, I. Decembrie, Desseanu, Fraternitatea, Av. Georgescu, Sf. Gheorghe, Ghiba Birta, Granicerilor, Greceanu, Gh. Ionescu, Luther, Marasesti, P. Mihai Viteazul, Mos Ajun, Muresanu, Muresulul, Oncu, Gh. Popa, Cornel Popescu, Cal. Radnei, Ep. Radu, Dumbrava Rosie, Ltv. Av. Sava, T. Serb, Stanescu, Teiu Doamnei, Calea Victoriei, T. Vladimirescu, Iosif Vulcan, Abatorului, Gr. Alexandrescu, Trib. Axente, Cal. Banatului, Barbu Lautarul, Baritlu, N. Bogdan, Borcea Spatarul, dr. I. Petran, Brezoianu, Brumarel, Trib. Buteanu, Corvin, Cantacuzino, B. Cartan, P. Catedralei, Cercetasilor, General Cernat, P. Chinezul, Cio carliei, Ciontea, I. Calvin, Cuza Voda, Daciilor, 29 Decembrie, Delavrancea, T. Dobra, Dosoftei, Dragos Voda, Sf. Dumitru, N. Filipescu, A. Gavra, Spiru Gheorghe, Gojdu, Haiducilor, Jelelor, Kogalniceanu, Lahovary, Gh. Lazar, Margaritar, Metianu, V. Miclea, Miner vel, Mosilor, Motilor, Pionerilor, Porumbariu, Primaveriei, Cal. Romanilor, Remus, Romul, Russu Sirianu, I. P. Russu, Sabinelor, Cal. Saguna, Sarbeasca, Sarindar, Sarmisegethaza, Seminarului, Sincal, Sinagoei, Soarelui, Sf. Spiridon, M. Stanescu, Strajerel, Sl. Tampa, Ec. Teodoroiu, V. Ureche, P. Imparatul Traian, Vacaresti, Veche, dr. Veliciu Romul, A. Onigorescu, Városliget, Stefan cel Mare, V.

Hotaran, M. Costin, A. Vialcu, A. Iulia, Cal. Bihorului, C. Paulian, P. Curcanul.

III. kategória: Párneava, Segar, Gai, Mosóczy-telepen, Ujmikelakán, Ó-Mikelakán, Buszákön, Sub-cetaten lévő uccák.

Bizonyos esetekben kötelezővé leszik egyes vállalatok csatlakozása a kar eltekhez

A kartell-törvény módosító javaslata elkészült.

Az új javaslat behatóan foglalkozik a kartellek gazdasági jelentőségével és bizonyos esetekben kötelezővé teszi egyes vállalatok kartellbe való tömörülését. Az eddigi gyakorlatból ugyanis megállapították, hogy bizonyos vállalatok, amelyek ugyanolyan árukat gyártanak, mint a kartellbe tömörült gyárak, kívül maradnak a kartellen, spekulációt folytatnak és tevékenységük végülis az árak emelkedéséhez vezet. Rendszerint ugyanis ezek a vállalatok végül is szintén csatlakoznak a kartellhez, termelésüket beszüntetik és úgy biztosítanak a maguk számára előnyöket, hogy nem is dolgoznak.

Az ilyen helyzetnek kettő következménye van: egyrészt jelentős ipari energiák kihasználatlanok maradnak, másrészt pedig azokat az összegeket, amelyeket ezeknek a szünőtelő gyáraknak fizetnek, a fogyasztóknak kell megfizetniük és ez az árak drágulását vonja maga után. Erre való tekintettel az új törvény úgy intézkedik, hogy azokban az esetekben, amikor bizonyos árukat termelő gyárak kilencven százalékának kartellbe lépett, a fennmaradó tíz százalékának is kötelező módon be kell a kartellbe lépnie.

= Az aradi piac árai, Gabonapiac: A buza a törvényben megállapított minimális áron cserélt gazdát. Ára g. 430—450, zab 430—450, utengeri 400—430 lei. Takarmánypiac: Széna g. 150—170, jóhere 200—230, szalma 60—75 lei. Liszt kg.: luxus liszt 8.60, elsőosztályu liszt 7.80, másodosztályu liszt 7.20.

= Miniszteri rendelkezéssel elhalasztották a búzaverseny díjainak kiosztását. Cornateanu földművelésügyi miniszter rendelkezést adott ki, amelynek értelmében a tengeritormás betakarításával kapcsolatos munkálatokra való tekintettel, november tizenkettedikére halasztotta el a búzaverseny díjainak kiosztását. Azok, akik első díjakat nyertek, november tizenkilencedikén Bucures-tibe utaznak az országos ünnepségekre.

AZ EMGE

aradi fiókjának közleményei

Az igáslovakról

(Folytatás)

Ménei nagyobb volt a megerőltetés, annál tápláltságosabb és fehérjében gazdagabb takarmányt adjunk nekik.

Nem túl nehéz terhet lassu menetben napi 10 óra hosszat is győznek húzni a lovak, ha a kellő déli pihenőről és néhány rövidebb időközti megszakításról gondoskodunk. A gyakoribb túlerőltetések a munkaképesség lecsökkenését okozzák a szív, tüdő, vagy más szervek megbetegedése következtében (kehecsz). A szapora lélegzés, az oldalak nyugtalan lélegző mozgása, az orrlukak élénk játéka a kifáradás legészrevehetőbb jelei. Ha ezeket észrevesszük, adjunk egy kis pihenőt, ha nem akarjuk, hogy lovaink idő előtt tönkremenjenek.

Gondoskodjunk arról, hogy a lovak az éjleki és nappali pihenő idején háborgatás nélkül, csendben, jó levegőben, száraz, elegendő mennyiségű almon nyugodjanak. Igaz, hogy vannak lovak, amelyek sohasem fekszenek le. Ez a jelenség rendszerint légzési nehézségek következménye, amik fekvő állapotban fokozódnak. Bár a ló izom- és inrendszere olyan, hogy az állás nem erőlteti meg túlságosan, mégis különösen nagyobb megerőltetések után jó, ha a lefekvésre szoktatjuk, ha másképpen nem, hát ledöntéssel. Ilyen megerőltetések után jót tesz a lábak izomzatának bedörzsölése pálinkával, ami épp oly jó, mint az erre a célra készített gyári szerek.

A hosszú pihenés is káros hatással lehet a lovakra. Itt-ott egy-egy pihenőnap nem árt, csak a hosszabb téltelenség. Ezt a túl bőséges etetés még ártalmasabbá teszi. Mindenféle betegségek lehetnek a következmények. A tagok megmerednek, részleges izadási, reszketés, testhőemelkedés jelentkezhet az első jobb használatbavételkor. Benulások is következhetnek be, később vérvizezés. Nem ritkák az ilyen okból történő elhullások sem. Ezen a lovaknak a pihenő időszakban való rendszeres jártatásával, a takarmányadagok megszorításával és az istálló gyakori szellőztetésével segíthetünk. Istállóépítéskor gondoskodjunk a kellő bőséggel méretezett szellőztető nyílásokról! Ez a többi állatok istállójánál is igen fontos.

A lovakat naponta legalább egyszer és pedig reggel, alaposan meg kell tisztogatni. Olyankor is, ha a munkából izzadtan kerülnek vissza az istállóba. Ezt jobb a szabadban végezni, mint az istállóban, amelynek levegőjét a lópor megrontja és köhögésre ingerel. De ha ez a hideg téli idő, eső, vagy szél miatt nem lehetséges, akkor se etetés alatt tisztogassuk a lovakat. Különösen ne az abrak etetése alatt, mert ezzel idegesítjük őket.

A tisztogatást puha, száraz szena-, vagy szálcscsutakkal kezdjük és ezután vegyük csak használatba a keféket és vakarót. A vakarót csak a kefe kitisztítására használjuk, legfeljebb gormobább alkatu igáslovakat tisztogathatunk ezzel az eszközzel közvetlenül is, de ezeknek sem a lábait és a fejét, hanem csak hússabb részeit, ahol nem kell attól félnünk, hogy megsértjük a bőrt. A kefélesi szőrmentében, vagy attól egy kissé eltérően, de semmi esetre sem szőr ellenében végezzük. Igen fontos, hogy a lábak tisztogatását ne hanyagoljuk el.

A száraz tisztogatás rendszerint elegendő. Csak ha a piszok igen túlságosan vastagon áll, akkor kell szappanos vízhez, keféhez folyamodni. A szürke lovakat még így sem tisztíthatjuk meg tökéletesen. Ezt csak úgy érhetjük el, ha faszénporból vízzel pépet csinálunk és ezzel kenjük be a piszkos részeket. Megszáradás után a szénporral együtt a piszkot is lekeféljük.

Ha a ló meg van izzadva, először lecsutakoljuk, majd letakarjuk és nem nagyon nedves szivaccsal lemoszuk szőrtelen testrészeit. Ez különösen nagy nyári melegben igen frissítően hat. Ha a ló az izzadságtól tajtékzik, akkor a taiték-kést vesszük elő, az izzadság nagyját leszedjük, a lovat letakarjuk, megjárjuk és csak ezután fogunk a további letisztításhoz.

A nedves időben a ló lábára és hasára rakódott szart, piszkot nem szabad megszáradni hagyni, hanem még nedves állapotban kell a taiték-késsel és csutakolással letisztítani.

Azok a gazdák, akik mostanában kapiják vissza lovaikat, különösen kell, hogy ügyeljenek a lóápolásról, használatról és takarmányozásról mondottakra, mert a megkésett gazdasági munkák gyorsított ütemben való folytatása az igáslovak testi épségére igen káros hatással lehet.

Ha a ló lesóványodott állapotban kerül vissza, akkor az első teendő az legyén, hogy fehérjében gazdag szálas- és abraktakarmánnyal (iatalon kaszált lucerna és hereszéna, olajpogácsa, az abrak közé kevert korpa, buza-alja, malombükkögydara stb.) megfogyt-hozott izomzatát (húsát) kipótoljuk és csak amikor már jó kondícióba hoztuk, akkor kívánjuk meg tőle a régi munkateljesítményt. Mert másképpen az így még talán régi használhatóságára helyreállítható lovat egész életére nyomorékká tehetjük.

Szükség törvényt bont: inkább maradion egy-két hold földünk felszántatlan, inkább legyen valamivel kevesebb az őszi vetésünk, mint sem hogy azt a nagy értéket, amit a gazdáknak lovaik jelentenek, veszenlőbe menni engedjük.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, OKTÓBER 22.

Bucuresti, Radio-Romania. 9.45: Istentisztelet a Domnita Balasa-templomból. 11.15: Enescu Gheorghe hegedűversenye a rádiózenekar kíséretével. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, sportközlemények. 13.15: Petrica Motoiu zenekara. Alexandru Grotzta énekszámával. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 13.40: Művészeti és kulturális közlemények. 15: Gazdasági tanácsok. 15.15: A falu órája. 16-15: Lemezek. 17.15: A Munka és Jókodv szervezet órája. 18.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17: Katonazene. 19: Orvosi krónika. 19.15: A Luceafarul zenekar.

Romania-Radio. 19.48: Hírek magyarul. **Bucuresti, Radio-Romania.** 19.58: Sporteredmények. 20: A hétről. 20.15: A Luceafarul zenekar folytatja műsorát. 20.45: Hírek, sporteredmények. 21: Rodica Bujor énekel cigányzenekísérettel. 21.25: Jean Moscopol őszi dalokat énekel. 21.45: Melody-jazzzenekar Gruia kisasszony énekével. 22.30: Hírek. 22.50: Könnvü zene különböző hangszereken lemezekről. 23.15: Minden idők tánci lemezek.

Budapest I. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet Wirner Anzelm szervita atya mondja. 12.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Raffay Sándor dr. püspök. 13.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.30: Melles Béja-zenekar. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16.20: Magyarország—Románia válogatott labdarugómérkőzés II. félideje Bucurestiből. 17.15: Gyümölcsromlás a raktárban. Gazdasági előadás. 18.15: Tréfál a tudomány. Szilágyi Zoltán csevegése. 18.35: Liszt-hangverseny. 19.50: Tánclemezek. 20.05: Sporteredmények. 20.15: Hírek. 20.25: Rékay M. és Hochstrasser Ferenc hárfafuvala számai. 20.50: Dévától Nagyszebenig. Erdélyi versek. 21.15: „Halló Amerika”. Részletek Budapest 1925. évi revüjének zenéjéből és dalaiból. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények. 23.05: Toki-Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Jazz-számok hang lemezeiről.

Budapest II. 12.15: Balázs Kálmán cigányzenekara. 20.30 Százéves a körösi tanítóképző. Körösi Nagy Lajos előadása. 21: Hírek. 21.20: Mirza Szafi hazája. Dr. Geréb László csevegése. 21.45 Schubert; f-dur nyolcas. Hanglemezeiről. 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 13.10: Népdalok. 14.40: Hírek. 14.55: Lemezek. 17.15: Népszerű délután. 19.15: Rádiózenekar. 20.10: Hírek. 21: Népdalok. 22.30: Hírek. 22.40: Vendéglői zene. 23.10: Tánzene.

HÉTFŐ, OKTÓBER 23.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, időjárásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsadó. 12.10: Operazene lemezek.

Bucuresti, Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: Ion Buzatu klarinétozik. Mitica Ciuciu cimbalmozik. Sasa zongorázik. dr. Lucian Galperini éneklőfűrészen játszik és Doina Suchici akkordeonozik. 14: Hírek. 14.20: N. Cucu xilofonozik. 14.35: Carabus-hármas. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Enache Busuioceanu saxofonozik. 19.30: Fuvolanégyes. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: A mi régi gyűlésünk. A. P. Culea előadása. 20.15: Rádió szalonzenekar. 20.45: Hírek, sportközlemények. 21: A zene folytatása. I. Koganoff zongoraszámával. 21.35: Nadia Cheban zongorázik. 22.05: Schubert: Négyes. Lemezeiről. 22.30: Hírek. 22.50: Yvonne Brothier és Yvonne Printe énekesek lemezei. 23.15: Lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 8.45: rend. közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45:

HOTEL CORVIN BUDAPEST

VIII., Csokonai-utca 14. Nemzeti Színháznál.

Családi szálloda a város szívében. Újonnan berendezve. Közp. fűtés, nideg-meleg fűtőviz. Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

Felolvasás. 13.10: Rácz József cigányzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.35: Országos Postászenekar. 15.30: Hírek. 17.15: A rádió diákielőőrája. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Baranyai népmesék. Néprajzi hanglemezek. 18.45: A rádió szalonzenekara. 19.45: Mekkából Medinába. Germanus Gyula dr. egyetemi tanár előadása. 20.15: Hírek. 20.25: Rácz Tilda énekel gitár és zongorakísérettel. 20.50: Európa felfedezése. Achille Campanile humoreszkjét felolvasa Balló Elemér. 21.10: Az Operaház zenekara. 22.40 Hírek, időjárásjelentés. 23: Tánclemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.25: Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál. Varga Imre énekel.

Budapest II. 20.30: Német nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.20: A Borgiák. Irta Huszti Dénes dr. Felolvasás. 21.50: Jazzdalok és szólók hanglemezeiről. 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Népdalok. 13.45: Lemezek. 14.55: Lemezek. 18.45: Lemezek. 19.20: Rádiózenekar. 20.10: Hírek. 20.40 Népdalok. 21.10: Népkettősök. 21.30: Hangjáték. 22.30: Hírek. 22.40: Grozaj Vera énekel. 23.10: Tánzene.

UJ KÖNYV

— Magyar néző. Cs. Szabó László könyve. (Nyugat-kiadás, könyvnapra árát köve 119.— lei). Cs. Szabó László erősen benne él korában, éles szemel figyel mindenféle oldalról, érdekfűzőse mindnem korlátlan, bőven van szempontja mindenféle dolgok megfigyelésére és megvilágítására, érke a kis és a nagy dolgok közötti kapcsolatok megérzésére és felmutatására. Könyvből, újságból, utazásból, tapasztalatból merített tudása annyira, hogy szilárd alapja lehet ítéleteknek s hirtelen támadt, sokszor szeszélyes ötletet is súlyt kapnak tőle. A stílusa váratlan fordulataival, epigrammával, csattanóval és diszkrét, de bőséges színezéssel távlatokat ad messze tájak felé apró megfigyeléseinek is. Hajlékonysága és modulálása önként alkalmazkodik a legkülönbözőbb tárgyakhoz. Izgatott, alighanem végtelen korban él s ezt jól tudja lényegteljesen átírja az aggodalom az emberi kultúrát, de van benne bizonyos derű — az elmésség derűje. Figyeli a kort, látja a fenyegető zűrzavart, de mint-ha kicsit örülne is, nem a kornak, hanem megfigyelése intenzitásának. Annyi a betegség ma, nemcsak a klinikákon és a szanatóriumokban, hanem a parlamentben, diplomaták hivatalaiban, gazdaságban, társadalomban — mindenütt! Ő egészséges maradt. Nem fogtak rajta a mai idők fertőzései. Anélkül, hogy kilépne belőle, kissé távol áll a kortól, megfigyelő, nem harcoló posztón. Kis megfigyelései tükröcserepek, de olyan tükröcserepek, amelyekbe belenézett a mai világ. Jóformán napról-napra kíséri a mult szeptember közepe tájától tartó történelmi eseményeket a maga külön megfigyelő-állásából, a rádió iródájából nézve. Itt már több volt, mint megfigyelő: kombattáns volt, egyik irányítója annak a bükközásnak, amelyet a cseh és a pesti rádió vívott ezekben a válságos napokban. Izgalmas harc volt ez az éterben. bele volt kapcsolva jóformán az egész magyar szellemi élet. Óráról-órára üzték egymást a nyilatkozatok, válaszok, cáfolatok. Cs. Szabó pontosan közzölni tudta ennek a munkának teljes izgalmatát, a munka hátszáját, de a lelkesedő örömet is egy sikeres visszavágás titellátat, az ellenfél egy védtelen pontjának felfedezése miatt. Sikerült lerögzítenie egy emlékezetes időpont légtörőnek sürítettését, írása elsősorban így dokumentum. Azt adja, amit hivatalos jelentések, hírlapi közlemények nem tudtak adni. Olyan író ez, akinek természetes légköre műveltnék lenni és sokfelé érdeklődni. Egy-egy megállapítása pedig mint egy epigramma s a tanulmányból inkább sereg „maximá-t” lehetne kiszedegetni mondatait: sokszor olyanok, mint egy lánzsa-vég. Előadás módján érezn a jó francia iskolát, ahogy maga megállapítja mestereiről, világossága nem jelent felületességet, vagy mélység hiányt, a mélységet inkább kiemeli a homályból azzal, hogy pontosan és világosan megfogalmazza. Nálunk sokan szeretik a latin világot, de olyan okosan és jól informáltak, mint Cs. Szabó, csak nagyon kevesen. — Schöpflin Aladár.

— Látogatás Rab Gusztávnál. Amikor budai hegyvidékre tekintő, napfényes otthonában szemben ülök Rab Gusztávvá, legelőször regényének születését hozom szóba. — A témát, a gondolatcsirát — mondja az író — már hosszabb idő óta hordoztam magamban. Bennem élt márákkor is, amikor néhány évvel ezelőtt utazás közben, Korzika szigetére is ellátogattam. Akkor ötlött eszembe, hogy regényem színterét ebbe a különös nyers, európai légtörőből és civilizációtól némileg szűz és elvonatkozott világba helyezzem. Ez a föld, a maga sajátos varázsával, furcsa embertípusával nagyon beleillett elgondolásaimba. — Hogy mit akartam megírni? Elsősorban a férfélet problémáját. Mert szerintem, az emberi létnek ezt a kérdését elhanyagolták eddig. Számtalan könyvet írtak asszonyokról és asszonyi dolgokról, a mult század irodalma ugyszólván egyébbel sem foglalkozott, de nem vet ték szemügyre a férfi életét. Holott itt is vannak nem kevésbé súlyos válságok és zökkenők, amiket érdemes megvilágítani. — Regényem hőse típusa annak a valószínűleg hétköznapi, átlagos, mai férfinak, akinek életformája, kapcsolatai olyanok, hogy lélektanilag előké szűk a válság perceiben tanúsított magatartásra. A törés bekövetkezik s a bűn, amit az eddig fedhetetlen

életi ügyvéd és családapa elkövet, szinte kényszerűen megragadott alkalom arra, hogy számvetésének következményeit levonhassa. Eddigi szürke és nyomasztó életkereteiből tör ki, amikor más sikra más hangnemenre és ütemre próbálja áthangolni életét. Forró, színes és iatékos álmok világába menekül, képzelete kibomlik mint a disztelen, szürös levelek közül ki-nvülő különös virág: az egyszerű virító, jelkés álomé.

Közbevetek valamit. Azt, hogy a regény férfihősének ez az áthangolás mégsem sikerült. — Persze, hogy nem! — hangzik nyomban a válasz. — Hiszen éppen azt akarjam kihangsúlyozni, hogy büntetlenül nem lehet tülteni magunkat bizonyos dolgokon Szerencsén, Kiss Károly budapesti ügyvéd hiába menekül más, üdőbb és primitívebb szellemi éghajlat alá, hiába kapja el egy hirtelen kerekedő, légtelen szerelem sodra

s hiába próbálja eltávolításának bizonyítékait a teljes képes vaskazatába zárnai, az elhagyott életkeretek, a család, a vér köteleit nem lehet eltérni, a büntudatot nem lehet eltemetni. A férfilet válságos szakán kibomlik a rejtett vágy, a guzba kötött képzelet, a szerelem füszeresparáiu virága — de nem nyílik soká! Elfonnyad, mint a forró égövi növény, mely az önmaga egyszerű virágzásába pusztul bele...

Őszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít **Hospodár Str. Eminescu 3. Arad Str. Stroescu 13.**

APROHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elvezett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

OKTATÁS

Francia születésű okleveles tanárno órákat ad. Barthelemy, Str. Caragiale 12. 4814

ALKALMAZÁST KERES

Románul, magyarul tudó urilány gyermek mellé elmenne. Cimeket a kiadóba kér. 4758

Perfekt német gép- és gyorsíró, román, magyar, német nyelvtudással. Önálló levelező, állást keres. Cim a kiadóban. 4753

Gyakorlott gyermekgondozónő hosszú éves bizonyítvánnyal állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 4805

Fiatallány kezdő irodai állást, vagy könyvtárkezelést vállal. Cimeket a kiadóba. 4807

Vas- és fűszerszakmában jártas kereskedősegéd állást keres. Bezsenyi József, Siria. 4788

Egyedülálló uriaszony anyahelyettesi, vagy házvezetőni állást keres. Ajánlatokat „Vidék előnyben” jellegre a kiadóba kér. 4785

Nevelőnőnek, házitánítóknak mennék vidékre. Háztartáshoz is értek. Román nyelvet birom, szépen zongorázom. Cimeket „Tanító” jellegre a kiadóhivatalba kérem. 4807

ALKALMAZÁST NYER

Szakácsnő, németül beszélő, felvétetik. Jauber. Jelentkezni a textilgyár portájánál. 4800

Textilszakmában jártas kereskedősegédet keresek azonnalra. Funk Maximilian, Ineu, jud. Arad. 4756

Fűszer-, vas- és rövidáru szakmabeli fiatal, szorgalmas segédet keresek. Ajánlatok Czifler Gyula, Haimagiu, küldendők. 4749

Mindenes leány felvétetik. Calea Saguna 8. 4770

Jólőző, jobb, egyedülálló mindenest. 35 éves korig keresek. Ajánlatokat „Jömegjelenés” jellegre a kiadó továbbít. 4768

Gyermektelen házaspárt nov. elsejére keresek házmesternek. Csak megbízható és szerelési munkákhoz értők jelentkezzenek. Cim a kiadóban. 4741

LAKÁS

Új házban kétszobás, összkomfortos lakás november 1-re kiadó. Ugyanott egy perzsabunda olcsón eladó. Bul. Carol 68. 4784

Ötszobás, kényelmes, komfortos, parkos magánház november 1-re kiadó. Érdeklődni: Bul. Carol 68., földszint, jobbra. 4783

Háromszobás, földszinti, modern lakás nov. 1-re kiadó. P. Catedralei 2. 4815

Kétszobás, konyhás, tiszta lakás és egy szép szoba olcsón kiadó Str. Nicu Filipeasa 35. 4816

Belvárosban összkomfortos, modern, kétszobás lakást keresek 1-re. Cim a kiadóban. 4799

Kiadó november elsejére modern, háromszobás lakás, mellékhelyiségekkel. Str. Russu Sirianu 3. 4813

Kiadó kétszobás, előszobás, fürdőszobás, összkomfortos lakás, magánházban, kerttel. Str. Occident 5., az Uiarad felé vezető úton. 4812

Egy kétszobás, fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Str. Bratianu 10. 4809

Elegánsan bútorozott uccai két szoba fürdőszobával 1-2 személynek és egy szoba bútorozva kiadó a főtér mellett. Str. Baritlu 29. 4804

Modern háromszobás magánház nov. 1-re kiadó. Str. Cosbuc 51. 4794

Kiadó egyszoba, konyha és spelz november 1-re. Cim: Str. Russu Sirianu No. 17. 4787

Elegáns, különbejáratu bútorozott szoba fürdővel, ebéddel kiadó. Str. Cosbuc 32. 4790

Kiadó kétszobás magánház, gyümölcsös kerttel, a tisztviselőtelepen, főtvonalon november 1-re. Érdeklődni: Strada Sf. Gheorghe 26. 4797

Ujonnan átalakított, modern, háromszobás lakás kiadó. Str. Costache Negri 3. 4798

Négyzobás, erkélyes, modern lakás azonnalra kiadó. Str. Baritlu 35. 4770

Kiadó a Malul Muresului 2. sz. házamban levő kétszobás, földszintes, uccai modern lakás azonnalra. Dr. Angel 4435

Ujonnan festett, háromszobás, fürdőszobás, összkomfortos lakás azonnalra kiadó, vagy novemberre. Str. Gh. Ionescu 18. 4745

Szép, uccai bútorozott szoba ellátással, fürdőszoba használattal a központban uriembernek kiadó. Cim a kiadóban. 4770

Háromszobás, modern lakás teljes komforttal, nagy terrasszal Bul. Carol 65. alatt november elsejére kiadó. Bővebbet Szentgyörgyi-cégnél. 4779

Törvényszéki villasoron négyzobás, modern összkomfortos lakás nov. 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 4682

Belvárosi
négyzobás, fürdőszobás, balkonos lakás azonnalra kiadó
48 nagyon olcsón. Cim a kiadóban.

Uccai háromszobás, parkettás lakás II. emeleten nov. 1-től, esetleg előbb is kiadó és egy garconlakás előszobával, fürdőszobával. P. Avram Iancu 5-6. I. em. 4515

Csinosan bútorozott, különbejáratu szoba fürdőszoba használattal és teljes ellátással kiadó. Cim a kiadóban. 4735

Háromszobás, modern lakás Str. Bolintianu 4. sz. alatt nagyon olcsón kiadó. 4736

Háromszobás, modern lakás november 1-re kiadó. Str. Gh. Popa 1. 4777

Központi fűtés
és melegvízes háromszobás modern lakás
kiadó, Str. Cloșoa 11. 4

ÜZLET

Trafiának alkalmas kis üzlethelyiség az új Casa Cercuială mellett kiadó. 4737

Főtérli üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóban. 4636

Üzlet mellékhelyiséggel, külön is kiadó. Str. Eminescu 8. 4759

Üzlethelyiség kiadó. Str. Eminescu. Cim Bonboneria Mignon. 4810

KÜLÖNFEJÉK

Pékséget átvennék Aradon, vagy Aradmegyében. Cimeket a kiadóba kérek. 4806

Beraktározási raktárban, Str. Moise Nicoară No. 9-11., lakásberendezések, ingóságok tiszta, száraz helyiségben beraktározhatók. Olcsón eladó hálószoba, üzletberendezés, fal- és állótkör és villanylámpák. 4782

INGATLAN

Magánház, négy szoba, parkirozott udvarral, összkomforttal kiadó. Str. Porumbaru 13. 4591

Eladó házak, malmok és földbirtokok

16 lakásos, emeletes, jó ház, fürdőszobákkal, 260 ezer jövedelemmel, 1 millió 400 ezer — Színház táján emeletes, új villa, több 2 és 3 szobás, összkomfortos lakással, 1 millió 650 ezer. — Uránia-mozinál magasföldszintes uriház, 2 és 3 szobás, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, nagy szűterén, 750 ezer. — Főtéren kétemeletes, kifogástalan állapotban 2 és 3 szobás, fürdőszobás lakásokkal, üzletekkel, raktárakkal, kedvező fizetési feltételekkel, 1 millió 350 ezer. — Központban, emeletes, masszív ház, 10 darab 2, 3, 4 szobás lakás, fürdőszoba, teljes alapincézés, 160 ezer jövedelem, 1 millió 400 ezer. — Nagy emeletes bérház, 180 ezer jövedelemmel, nagy értékes telekkel, tökéletes feltételre kiválóan alkalmas, 1 millió 200 ezer. — Reg. Ferdinand-ut mellett 16 lakásos ház, 750 ezer. — Fentiekén kívül bér-, magánházak, új villák nagy választékban. — Malmok a Bánságban, nagyközségben, konkurrencia nélküli, vasúti állomás tözsomszédságában, parasz-malom modern felszereléssel. Diesel-motorral, villaszéri urilakkal. évi 500 ezer jövedelemmel, kedvező fizetési feltételekkel, 2 millió lei. Ugyanott gőzmalom, napi egy és fél vagon őrlőképességgel, háromszobás lakással, üzlethelyiséggel, vasúti állomástól 20 méter távolságra, 450 ezer. — Földbirtokok. Bánát legjobb termőrézén a vasúti állomás és országút mellett 100 kat hold legjobb termő uribirtok, hétszobás kastéllal, sok melléképülettel, holtfűszereléssel együtt, alkalmi áron 22 ezerért kat. holdanként. — Aradon a vasúti állomástól 1 kilométer távolságra 18 kat. hold elsőosztályú föld, lakóházzal, gazdasági épületekkel, hízalóval, alkalmi áron. Neuman-gyár közelében 60 kat. hold urilakkal, gazdasági épületekkel, 42 ezer kat. holdanként. — Ezekén kívül Arad- és Temesmegyében földbirtokok 600 kat. holdig eladók

HATSCHKEK

Ingatlanforgalmi iroda
Arad, Blv. Carol 48. (Lakás ugyanott)
TELEFON: 26-98

Előnyös ajánlatok:
3.300 ezer: központban emeletes, modern bérház, 20 összkomfortos lakás, 10 százalék jöv., kedv. fiz felt. — 2.500 ezer: plactéri emeletes bérház, 15 százalék jöv. — 1.600 ezer: városházához közel 4 lakásos bérház, mind elő. fürdő, cselőszobás, parkettás, kettős front és telek. — 1.350 ezer: ugyanott fél-emeletes, kettős bérház, 500 öl elfejezhető kert, 100 ezer jöv. — 1 millió: főtérnél, új, emeletes bérház, 4 összkomfortos, modern lakás, 100 ezer jöv. — 800 ezer: színházhoz közel. 2x3, 4x2 szobás, fürdőszobás lakások, 16 jöv. — 650 ezer: belvárosi félemeletes bérház, 4, 3 és 2 szobás, fürdőszobás lakások, nagy kert, pince, jó jöv. — 600 ezer: villanegyedben emeletes bérház, kétszobás, hallos, parkettás, balkonos lakások, pince, ház. lakás, jó jöv. — 450 ezer: a korzóhoz közel félemeletes bérház, 1x2, 5x1 szobás, telj. lakás, pince, összközművek, kert, jó hozam. — 500 ezer: belv. főútcájában félemeletes, öt lakásos, alapincézett bérház, nagy gyümölcsös, vízvez., jó jöv. (örökklással árendedmény) — 460 ezer: Mehanu-ucca táján részben új bérház, 1x3 sz. fürdősz., 6x1 sz. telj. lakás, pince, közművek, 54 ezer jöv., kedv. fiz. felt. — 375 ezer: Central-mozinál üzletes sarokház, 2x2, 1x1 sz. elő. fürdősz. lakások, kert, jó jöv. — 350 ezer: Catedralai-tér mellett bérház, 1x3, 3x1 sz. telj. lakás, jó jöv. — 325 ezer: ugyanott új, magasföldszintes, alapincézett háromszobás, elő. fürdőszobás, külön kis lakás. — 300 ezer: Iancu-térhez közel 2x3 szobás, alapincézett, közművek, 150 öl kert. — 240 ezer: városházához közel 2x2 sz. telj. lakás, vízvez., shone, kert, telekárban. — 220 ezer: állomásnál, főtúton, négyzobás, nagy saroktelekkel, telekárban. — 190 ezer: Sugárujónál hatlakásos sarokház, pince, 24 ezer hozam. — 175 ezer: podgoriai indóházánál kétszobás családi ház. — 125 ezer: II. ker.-ben kétlakásos sarokház, nagy, beépíthető kert. — **Kölcsonök betáblázásra.**

VÉTEL-ELADÁS

Meteor-vaskályha, fával fűthető, jó állapotban, olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Römkövet, jó állapotban levőt, vennék. Ajánlatot a kiadóba kérek. 4763

Eladó egy fekete zongora, sürgősen. Cim: Str. Russu Sirianu No. 17. 4786

Elköltözés miatt vadonatúj ebédő sürgősen nagyon olcsón eladó. Érdeklődni a kiadóban. 4791

Átmeneti új férfikabát, elsőrendű szürke, közepértmetre, 10 drb. 2½-3 m. hosszú akácrónk eladó. Str. Mos Akun 27. 4811

Férlruhák és átmeneti kabát eladók. Str. Cloșoa 12. apart. 7. 4767

Libatollat tisztít, kizárólag szárnytollat, magas áron veszek. Str. T. Serb 11. apartament 4

Eladó: egy négyülékes, olajtengelyes hajtókocsi, egy bőr félfedeles hintó, egy 8 hektós boroshordó. Cim a kiadóban. 4749

Daráló, szakító mágnes (kalapácsos), olajtisztító eladó. Sztarek, Macea, lud. Arad. 4766

Vas bak
6 drb. 6 spindlis, 1 drb. 5 m. stráfkocsi, 10 drb. gyalupad, 50 m³ száraz faanyag, összes asztalos szerszámok eladók.
Ordódi István asztalosmester, Rovine (Pecica). 4781

Haász ingatlaniroda
Arad, Eminescu-ucca 20-22.
Telefon 22-24.

Legújabb jelentéseink:

Szász Pál dr.-t, az EMGE elnökét a legfelsőbb gazdasági tanács tagjává nevezték ki

Bucurestből jelentik: Útelsége rendelkezést írt alá, amelyben CARANFIL Nicolae volt minisztert és dr. SZÁSZ PÁL, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület elnökét a legfelsőbb közgazdasági tanács tagjává nevezte ki.

Elkészült a négyéves német ellen-blokád-terv

Kopenhága. A Havas-ügynökség jelentése szerint Németország négyéves, ellen-blokád-tervet készített Nagybritánia ellen. A „Politiken” című lap berlini tudósítója szerint a német kormány jegyzéket küld a semleges államokhoz a hajók kísérése tárgyában. E szerint minden olyan kereskedelmi hajó, amelyet a hadviselő állam hajója kísér, úgy tekint, mintha az a hadviselő állam hajója lenne. Ez a jegyzék Amszterdamba és Brüsszelbe már megérkezett. A négyéves tervet az új blokádszervezet elnöke, Zerner Deutz készítette el és eszerint igen nehéz lesz a semlegesek részére a blokádon kívül maradni. (Rador).

Törökország értekezletre hívja össze Iránt, Irákot és Afganisztánt

Rendkívül csendesen telt el a szombati nap a nyugati német-francia fronton

Kairó. A Stefani hírszolgálati iroda megerősíti azt a híradást, amely szerint Törökország rövidesen értekezletre hívja egybe a közelkeleti államokat: Iránt, Irákot és Afganisztánt és a tanácskozásokon megvitatják a közelkeleti államokat érdeklő kérdéseket, különös tekintettel a most létesített angol-francia-török egyezményre.

Finnország nem köt kölcsönös segélynyújtási szerződést a szovjettel

Bernből jelentik: A Neue Züricher Zeitung helsinki tudósítója úgy tudja, hogy Finnország elhárította magát a Szovjet kölcsönös segélynyújtási ajánlatát. Ezzel szemben felajánlja azt a határozott biztosítékot,

hogy Oroszországot Finnországon keresztül egy harmadik hatalom nem támadhatja meg. Ezt a biztosítékot támogatnák az északi hatalmak, amelyek szavatolnák Finnország teljes semlegességét.

Dönteni kell néhány napon belül...

Rómából jelentik: Az olasz sajtó londoni és párisi jelentések alapján arról számol be, hogy a németeknek néhány napon belül dönteni kell, hogy megindítják-e a nagy offenzívát a Maginot-vonal ellen, vagy nem. Ha néhány napon belül nem indítják meg, akkor a támadást el kell halasztani tavaszig, mert rövidesen beáll a téli évszak és ez nagyon megnehezítené a hadműveleteket. Angliában olyan vélemények is forgalomba kerültek, hogy Hitler a közeljövőben újabb békeajánlatot tesz Angliának és Franciaországnak.

A Havas-ügynökség a következőket jelenti: Tegnap a háború kezdete óta egyik legnyugodtabb nap volt a nyugati arcvonalon. A már meglehetősen csipős hideg is kezdi éreztetni hatását. Az általános nyugalom csak a tűzérési zavaró tűz, és az élénk felderítés munkája váltotta fel némiképpen egyes frontszakaszokon. A helyzet francia részről védekező jellegűült, nemcsak az arcvonalon, hanem a mögöttes területre is. Minden intézkedés megtörtént különben arra nézve, hogy bár milyen akció ne érje váratlanul a csapatokat és, hogy szembenézzenek minden támadással. A külföldi sajtóban híre terjedt annak, hogy a Maginot-vonal mögött a francia hatóságok széles területen ki akarják őríteni a helységeket a polgári lakosságtól. Ez azonban nem felel meg a valóságnak. Mindössze annyi történt, hogy a falvakban és helységeken csendőrök jelentek meg, akik a kiürítés kérdését tanulmányozták és a nagyobb családoknak tanácsolták, hogy költözzenek az ország belsőbb részébe. Ilyen intézkedés történt Strassburgban is. Ezt különben megtették Párisban és a nagyobb városokban is, amelyek messzire esnek az arcvonaltól.

Új német kitüntetés tengeraltjárók számára

Berlinből jelentik: Raeder tengernagy, a német tengerészeti haderő parancsnoka rendelkezést adott ki, amelynek értelmében tengeraltjárók legénysége részére háborús jelvényt bocsájtanak ki. Ilyen jelvényt azok kapnak, akik több tengeri csatában vettek részt és ott bátran viselkedtek.

A déltiroli németek hazaköltözése

Rómából jelentik: Gróf Ciano külügyminiszter és Mackensen német nagykövet, a Stefani ügynökség jelentése szerint, ma egyezményt írtak alá

a Felső Etsch környékén lakó német állampolgárok és német nemzetiségű lakosok hazaköltöztetéséről.

Róma. Az olasz sajtó örömmel üdvözlöi a déltiroli németek visszatelepítésére vonatkozó megállapodás érvénybe helyezését. A lapok vezetőhelyen foglalkoznak az eseménnyel és a Tribuna cikkében rámutat, hogy két barát állam az érdekek és a jogok megítélése alapján meg tudja oldani a megoldásra váró problémákat. A Giornale d'Italia hangsúlyozza, hogy Hitler megtartotta ígéretét és véglegesnek tekinti a brenneri határt.

A Manchester Guardian prognózisa

London. A Manchester Guardian nem látja valószínűnek, hogy a Szovjet a közeljövőben megkísérelné a megegyezést Törökországgal. Előbb a finn kérdést akarja a szovjetkormány dűlőre vinni. A lap szerint Oroszország erős nyomást gyakorol Csang-Kaj-Sekre is és lényeges követeléseket támaszt Északkeletben és Turkesztánban és az utóbbi hetekben nagyszámú orosz katonatisztet és szakértőt küldtek a kérdések miatt Kínába.

A Havas-ügynökség szerint a szovjet-japán legyverszüneti tárgyalások, amelyek október 14-ike óta folynak, mindeddig nem vezettek eredményre. A legtöbb nehézség a foglyok kicserélésének kérdésében mutatkozott.

Moszkvába utazott a finn tárgyaló-bizottság

Helsinki. Paaskivi főmegbízott vezetésével a finn tárgyaló bizottság összetétele nagyjából azonos az előző bizottságéval, csak ebben még Tanner pénzügyminiszter is helyet foglal. A finn küldöttség elutazásakor mintegy 5000 főnyi tömeg gyűlt egybe és hazafias dalokat énekeltek.

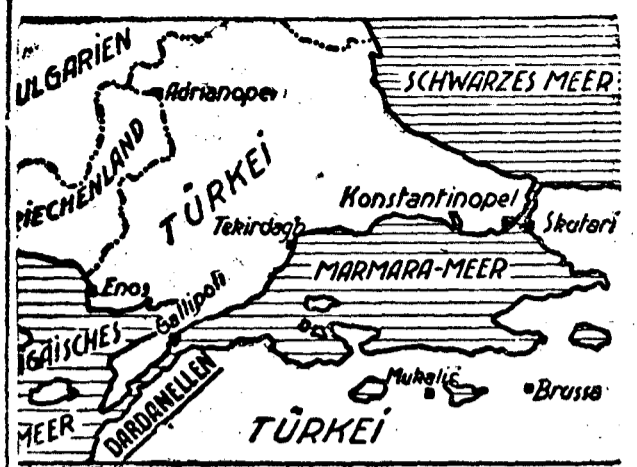
Otszázmillió finn kölcsön

Helsinki. A finn kormány költségvetési hozzájárulást szándékozik kérni 500 millió finn márkás belső fegyverkezési kölcsön felvételéhez.

A török földművelésügyi miniszter Moszkvában

Moszkvából jelentik: A külfölddel kulturális viszonyt ápoló társaság ma estélyt rendezett Ertman török földművelésügyi miniszter tiszteletére. (Rador).

A Dardanellák

tengerszorosainak térképe, amelynek jelentősége a legutóbbi ankarai angol-francia-török egyezmények lefektetésében nyert kifejezést

Ribbentrop Danzigban beszédet tart kedden este

Berlinből jelentik: A német távirati iroda jelentése szerint Ribbentrop német külügyminiszter október 21-én, kedden este Danzigban beszédet mond.

Ingatlanok forgalma a katonai zónákban

A Monitorul Oficial 1939. október 18-iki 241 számában megjelent, a határzónákban lakó és utazó egyének ellenőrzésére vonatkozó rendelet, amelyet a napilapok is már előzőleg részletesen közöltek. Ezen rendeletnek különösen azon része érdeklő a közönséget, amely a határzónában levő ingatlanok forgalmát szabályozza és amely lényegesen módosítja a katonai zónák létesítésére vonatkozó 1938. december 16-iki törvény rendelkezéseit. Ezen törvény ugyanis három övezetet (zónát) állapít meg és pedig a) az erődítmények, b) a katonai érdekű és c) a határövezetet. A törvény az ingatlanok forgalmát ezen három övezetben igen szigorú formalitásokhoz köti (notifikálás a nemzetvédelmi és a tengerészeti és légvédelmi miniszteriumokhoz, elővételi jog biztosítása az állam részéről, adás-vételi szerződés előzetes jóváhagyása, a vezérkar véleményezése a jóváhagyásról, vagy annak megtagadásáról bizonyítvány kiállítása stb. stb.), amelyek következtében a határvidéken teljesen megbénult az ingatlanok forgalma.

A most megjelent rendelet elvileg felszabadította a határzónában, tehát a legenyhébb övezetben a lakás és üzleti célt szolgáló városi, vagy falusi ingatlanok adás-vételét és ezt csak ahhoz a korlátozáshoz kötötte, hogy a vevő csak olyan személy lehet, aki már 1938. december 16-ika előtt a határzónában lakott és rendelkezik a rendelet által előírt katonai tartózkodási engedéllyel. A rendelet előírja, hogy a határzónában lakó egyének kötelesek a katonai hatóságtól tartózkodási engedélyt beszerezni, amely városokban a Bulletin de Populatie katonai lebélyezésével történik.

A rendelet 13. art-ja szerint azonban a fenti korlátozás a határövezetben levő városoknak csak azon ingatlanaira vonatkozik, amelyek a törvény 17. és 21. szakaszaiban foglalt perimetrumban (veszélyességi körzet) fekszenek. A törvény ezen szakaszai ugyanis bizonyos óvó intézkedéseket tartalmaznak a hadiszergyárak, robbanóanyag-raktárak, hadikikötők, stb. körül elfekvő területekre nézve, amely területek 100-500 méternyi szélességben veszik körül a törvény speciális meghatározásai szerint a veszélyes pontot.

A törvény 11. és 13. szakaszainak egybevetéséből kétségtelenül megállapítható, hogy Aradvárosban, amely a határövezetben (zona de granita) fekszik, csak a perimetrumban (veszélyességi övezet) fekvő ingatlanok adás-vétele van ahhoz az igazoláshoz kötve, hogy a vevő 1938. december 16-a előtt a városban lakott legyen és rendelkezék a katonai lakhatási jogosítvánnyal, míg minden egyéb a városban levő ingatlan adás-vételéhez még ez a feltétel és igazolás sem szükséges, hanem az ilyen ingatlanok teljesen szabadon ruházhatók át.

A rendelet szerint a községi primariák, az illetékes törvényszékek, valamint a telekkönyvi hatóságok meg fogják kapni azokat a térképeket, amelyeken a perimetrum fel lesznek tüntetve. Az aradi telekkönyvi hatóság ezt a térképet még nem kapta meg, de az pár napon belül meg fog érkezni.

Legújabb sport!

Elmarad a magyar B)-válogatott terübevett aradi vendégszereplése

Budapestről jelentik: A magyar B) válogatott aradi vendéglátéka nem jött létre és így a magyar B) csapat Bucurestiből visszautazik Budapestre.